

Računovodstveni i porezni tretman slobodnih zanimanja u Republici Hrvatskoj

Beneta, Frana

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:148:532591>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported/Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-13**

Repository / Repozitorij:

[REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economics & Business Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu
Ekonomski fakultet
Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij „Poslovne ekonomije“
smjer Računovodstvo i revizija

**RAČUNOVODSTVENI I POREZNI TRETMAN SLOBODNIH
ZANIMANJA U REPUBLICI HRVATSKOJ**

Diplomski rad

Frana Beneta

Zagreb, rujan 2023.

Sveučilište u Zagrebu
Ekonomski fakultet
Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij „Poslovne ekonomije“
smjer Računovodstvo i revizija

**RAČUNOVODSTVENI I POREZNI TRETMAN SLOBODNIH
ZANIMANJA U REPUBLICI HRVATSKOJ**
**ACCOUNTING AND TAX TREATMENT OF FREELANCER
IN THE REPUBLIC OF CROATIA**

Diplomski rad

Frana Beneta, 0067579827

Mentor: Izv.prof.dr.sc. Martina Dragija Kostić

Zagreb, rujan 2023.

SAŽETAK

Ovaj diplomski rad pruža uvid u računovodstveno i porezno postupanje slobodnih zanimanja u Republici Hrvatskoj. Kroz definiranje i razmatranje različitih vrsta slobodnih zanimanja te njihovog računovodstvenog i poreznog postupanja, stvara se dublje razumijevanje procesa vođenja poslovnih knjiga i podnošenja poreznih prijava. Na temelju istraživanja provedenog na primjeru sudskog vještaka za građevinarstvo i procjenu nekretnina, prikazuju se praktični aspekti i izazovi s kojima se slobodni zanimanja suočavaju u svom radu.

Ovaj rad istovremeno nastoji pružiti jasno konceptualno razumijevanje pojma slobodnog zanimanja koje ga razlikuje od drugih oblika zapošljavanja. Nadalje, razjašnjava složene porezne i računovodstvene procedure koje slobodna zanimanja moraju uspješno savladavati, pružajući uvide u učinkovito upravljanje financijama uz istovremeno strogo pridržavanje hrvatskih poreznih propisa.

U radu je prikazana studija slučaja koja uključuje sudskog vještaka specijaliziranog za građevinarstvo i procjenu nekretnina. Također se ističe iznimna važnost pridržavanja poreznih propisa i održavanja točnih financijskih evidencija kako bi se smanjio rizik od pravnih problema i novčanih kazni.

Ključne riječi: *slobodna zanimanja, porez na dohodak, porezni tretman, računovodstvo, sudski vještak*

SUMMARY

This paper provides an insight into the accounting and tax treatment of freelance professions in the Republic of Croatia. By defining and examining various types of freelance professions and their accounting and tax procedures, it aims to foster a deeper understanding of the process of maintaining business records and filing tax returns. Based on research conducted using the example of a court expert specializing in construction and real estate appraisal, practical aspects and challenges encountered by freelance professions in their work are presented.

Simultaneously, this paper seeks to provide a clear conceptual understanding of the concept of freelance professions that distinguishes them from other forms of employment. Furthermore, it elucidates the complex tax and accounting procedures that freelance professions must successfully navigate, offering insights into effective financial management while strictly adhering to Croatian tax regulations.

The paper includes a case study involving a court expert specialized in construction and real estate appraisal. It also emphasizes the exceptional importance of compliance with tax regulations and the maintenance of accurate financial records to reduce the risk of legal issues and monetary fines.

Keywords: *freelance professions, income tax, tax treatment, accounting, court expert*

Sadržaj

1. UVOD.....	1
1.1. Predmet istraživanja i ciljevi rada.....	1
1.2. Izvori i metode istraživanja.....	2
1.3. Struktura rada.....	2
2. DEFINICIJA I NORMATIVNI OKVIR SLOBODNIH ZANIMANJA U REPUBLICI HRVATSKOJ	3
2.1. Pojmovno određenje i vrste slobodnih zanimanja u Republici Hrvatskoj.....	3
2.2. Zakonski okvir slobodnih zanimanja u Republici Hrvatskoj.....	6
3. RAČUNOVODSTVENI I POREZNI TRETMAN SLOBODNIH ZANIMANJA U REPUBLICI HRVATSKOJ.....	9
3.1. Obilježja računovodstva slobodnih zanimanja	9
3.2. Evidencija poslovnih događaja	10
3.3. Vođenje poslovnih knjiga	10
3.4. Slobodna zanimanja u sustavu poreza na dohodak.....	20
3.5. Ostali porezni oblici kod slobodnih zanimanja.....	23
3.6. Doprinosi za obvezna osiguranja	25
4. FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE I POREZNI TRETMAN SLOBODNIH ZANIMANJA NA PRIMJERU SUDSKOG VJEŠTAKA ZA GRADITELJSTVO I PROCJENU NEKRETNINA.....	26
4.1. Osnovne informacije o slobodnom zanimanju sudski vještak.....	26
4.1.1. Uvjeti stjecanja zvanja stalnog sudskog vještaka	26
4.1.2. Početak obavljanja djelatnosti slobodnog zanimanja sudskog vještaka.....	28
4.2. Računovodstveni tretman sudskog vještaka	30
4.2.1. Knjiga primitaka i izdataka	30
4.2.2. Popis dugotrajne imovine	31
4.2.3. Knjiga prometa.....	32
4.2.4. Knjiga ulaznih računa	33
4.2.5. Knjiga izlaznih računa	34
4.3. Porezni tretman sudskog vještaka.....	36
4.3.1. Porez na dohodak.....	36
4.3.2. Porez na dodanu vrijednost.....	40
4.3.3. Doprinosi za obvezna osiguranja	42
5. ZAKLJUČAK.....	45
LITERATURA	47
POPIS SLIKA I TABLICA.....	49

ŽIVOTOPIS	50

1. UVOD

Slobodnim zanimanjima smatraju se profesionalne djelatnosti fizičkih osoba koje su po toj osnovi obvezno osigurane prema uređenim propisima obveznih osiguranja te im je to osnovna djelatnost po kojoj su i upisane u registar obveznika poreza na dohodak. Slobodna zanimanja zajedno uz obrtnike i poljoprivrednike spadaju u samostalne djelatnosti koje predstavljaju djelatnosti fizičkih osoba s obilježjima samostalnosti, trajnosti te namjere ostvarivanja dohotka obavljanjem tih djelatnosti dok je nositeljima djelatnosti to osnovno zanimanje.

U ovome radu, dodatno se razrađuju sve promjene nastale izmjenama zakona i propisa te se na temelju studije slučaja sudskog vještaka za graditeljstvo i procjenu nekretnine kroz primjer iz prakse prikazuje proces vođenja poslovnih knjiga te prava i obveze koje nastaju odlukom o pokretanju slobodnog zanimanja.

1.1. Predmet istraživanja i ciljevi rada

Predmet ovog diplomskog rada je računovodstveni i porezni tretman slobodnih zanimanja. S obzirom na navedeno biti će obrađeno pojmovno određenje i vrste slobodnih zanimanja, zakonski okvir istih, osnovna obilježja računovodstva slobodnih zanimanja, vođenje poslovnih knjiga, porezni tretman i doprinosi na obvezna osiguranja slobodnih zanimanja te praktični primjer financijskog izvještavanja i poreznog tretmana sudskog vještaka za graditeljstvo i procjenu nekretnina. Korištenjem primjera iz poslovne prakse, u ovom slučaju sudskog tumača za graditeljstvo i procjenu nekretnine kao oblik slobodnog zanimanja prikazati će se ključne promjene tijekom obračunske godine počevši od postupka registracije slobodnih zanimanja, kao i računovodstvo koje prilikom evidentiranja poslovnih događaja u poslovnim knjigama i praćenja poslovanja na dnevnoj, mjesečnoj te godišnjoj razini mora primjenjivati različita računovodstvena pravila, načela, standarde, propise, naputke i upute nadzornih i regulatornih tijela. Sudski vještak za graditeljstvo i procjenu nekretnina stvarna je fizička osoba čije poslovne knjige obiteljsko poduzeće vodi već dugi niz godina te je dobiven pristanak za korištenje poslovnih podataka tijekom izrade diplomskog rada. Na temelju rada prikazati će se vođenje poslovnih knjiga sudskog vještaka za graditeljstvo i procjenu nekretnina, konačno izvješće koje se predaje na Poreznu upravu prema sjedištu slobodnog zanimanja, odnosno Obrazac DOH, u kojem se evidentira dohodak kojeg je slobodno zanimanje ostvarilo u

poslovnoj godini te utvrditi uspješnost poslovne godine. Cilj rada je pojmovno i zakonodavno odrediti slobodna zanimanja u Republici Hrvatskoj te navesti oblike slobodnih zanimanja, prikazati obilježja računovodstva slobodnih zanimanja, način evidentiranja poslovnih događaja te vođenje poslovnih knjiga, prikazati porezni tretman slobodnih zanimanja u Republici Hrvatskoj, predstaviti djelatnost slobodnog zanimanja sudskog vještaka za graditeljstvo i procjenu nekretnina.

1.2. Izvori i metode istraživanja

Prilikom istraživanja i pisanja teorijskog dijela diplomskog rada koristiti će se prikupljena sekundarna znanstvena i stručna literatura profesora Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i ostalih stručnjaka iz tog područja te službene internetske stranice kao i publikacije Ministarstva financija Republike Hrvatske i Porezne uprave. Koristiti će se knjige i stručni članci domaćih autora, ali i europska regulativa i smjernice pri pojmovnom određenju slobodnih zanimanja. Prilikom analiziranja zakonskih i regulatornih okvira koristiti će se metoda analize. Za dio koji dolazi iz poslovne prakse koristiti će se stvarni podaci sudskog vještaka za graditeljstvo i procjenu nekretnina, koji će biti skriveni sukladnoj Općoj uredbi o zaštiti podataka, poznatijoj kao GDPR, te korištenjem metode deskripcije interpretirati i analizirati poslovni događaji nastali tijekom poslovne godine.

1.3. Struktura rada

U prvom djelu rada (Uvod) istaknut je predmet i cilj rada, izvori, sadržaj te struktura rada.

U drugom dijelu rada (Definicija i normativni okvir slobodnih zanimanja u Republici Hrvatskoj) prikazano je pojmovno određenje slobodnih zanimanja i zakonodavni okvir.

U trećem dijelu rada (Računovodstveni i porezni tretman slobodnih zanimanja u Republici Hrvatskoj) određena su osnovna obilježja računovodstva slobodnih zanimanja, način evidentiranja poslovnih događaja i vođenja poslovnih knjiga, kao i porezni tretman istih.

U četvrtom dijelu rada (Financijsko izvještavanje i porezni tretman slobodnih zanimanja na primjeru sudskog vještaka za graditeljstvo i procjenu nekretnina) istražuje se proces vođenja poslovnih knjiga iz prakse.

U posljednjem dijelu rada (Zaključak) dana su zaključna razmatranja o temi ovog rada.

2. DEFINICIJA I NORMATIVNI OKVIR SLOBODNIH ZANIMANJA U REPUBLICI HRVATSKOJ

2.1. Pojmovno određenje i vrste slobodnih zanimanja u Republici Hrvatskoj

Prema Mišljenju Stručne skupine za jedinstveno tržište, proizvodnju i potrošnju o Ulozi i budućnosti slobodnih zanimanja u europskom civilnom društvu (2020:2) pojam „slobodnih zanimanja“ temeljen je na pojmu *artes liberales* ili slobodne umjetnosti kojima se u antičko doba opisivalo djelatnosti liječnika, inženjera, odvjetnika, arhitekata, građevinara i učitelja. U antici slobodnim umjetnostima bavili su se isključivo slobodni građani i plemstvo. U 19. stoljeću taj pojam se više ne povezuje sa kriterijem „osobe rođene na slobodi“ već prema djelatnosti koju pojedina osoba obavlja. Pod utjecajem liberalizma stvorila se određena samosvijest i strukovne organizacije koje su slobodna zanimanja odvojila od države. Tako su primjerice odvjetnici i liječnici, koji su u počecima bili usko povezani s državom, pa time i ograničeni u svojoj neovisnosti, uspjeli izboriti ograničenu slobodu od državne regulacije i kontroliranja zanimanja. Strukovne udruge regulirale su slobodna zanimanja donošenjem strukovnih kodeksa i obavljanja profesionalnog nadzora nad istima. Zadaće udruga kasnije su preuzele strukovne komore.

U današnje vrijeme koncept slobodnih zanimanja temeljen je na sociološkim načelima. Karakteristike slobodnih zanimanja sukladno Mišljenju Stručne skupine za jedinstveno tržište, proizvodnju i potrošnju o Ulozi i budućnosti slobodnih zanimanja u europskom civilnom društvu (2020:2) su:

- pružanje nematerijalnih usluga intelektualne naravi temeljem višeg obrazovanja,
- pružanje usluga od javnog interesa,
- stručno i neovisno obavljanje posla,
- pružanje usluga na vlastitu odgovornost na neovisan i profesionalan način,
- stvaranje odnosa međusobnog povjerenja između pružatelja usluge i stranke,
- interes pružanja optimalne usluge stranci nadilazi interes postizanja veće dobiti,
- poštivanje stručnih i etičkih kodeksa.

Prema Interesnoj skupini za slobodna zanimanja Europskog gospodarskog i socijalnog odbora (EGSO, 2014:16) načela zajednička slobodnim zanimanjima su:

Slobodna zanimanja prihvaćaju odgovornost i služe općem dobru: odgovorni su za važne javne usluge u područjima kao što su zdravstvo, pravosuđe, sigurnost, jezik i umjetnost. Nudeći svoje usluge u ovim područjima, slobodna zanimanja imaju važnu ulogu u društvu i stvaraju vrijednost za društvo u cjelini.

Slobodna zanimanja štite povjerenje: zaštita odnosa povjerenja sa svojim klijentima/pacijentima ima najveći prioritet. To uključuje apsolutnu povjerljivost čuvanjem profesionalne tajne, djelovanjem u interesu klijenta/pacijenta i izbjegavanjem bilo kakvog mogućeg sukoba interesa.

Slobodna zanimanja pružaju usluge visoke kvalitete: pružaju visok standard usluga temeljenih na znanju i iskustvu. Kvaliteta je osigurana zahtjevnim zahtjevima koji se odnose na obuku, kontinuirano stručno usavršavanje i sustav samoregulacije od strane kolega.

Slobodni profesionalci su neovisni: neovisni su u svom području stručnosti i od interesa trećih strana te obavljaju svoju profesiju autonomno. Oni su neovisni u donošenju svojih prosudbi i u obavljanju usluge te snose punu profesionalnu odgovornost za svoje postupke. Profesionalna odgovornost nije relevantna samo u smislu samoregulacije, već i u smislu odgovornosti prema klijentima/pacijentima. Ova ravnoteža autonomije i odgovornosti odraz je slobodnog, demokratskog društva.

Slobodna zanimanja svoje usluge pružaju osobno: uvijek pružaju svoje usluge svojim klijentima/pacijentima osobno. Oni samo mali dio tih usluga mogu prenijeti na druge osobe, ali i tada snose punu odgovornost za te usluge.

Slobodna zanimanja imaju profesionalni etos: uključuje moralne standarde za najbolju kvalitetu pružanja usluga. U obavljanju svojih usluga nisu primarno motivirani komercijalnim razlozima i dobiti, umjesto toga vođeni su svojim profesionalnim etosom. To ih znatno razlikuje od čisto komercijalnih pružatelja usluga.

Slobodna zanimanja podupiru transparentnu samoregulaciju: slobodna zanimanja i samoregulacija kao načelo liberalne strukovne organizacije idu zajedno. Samoregulaciju treba zaštititi i optimizirati u interesu klijenata. Trebao bi biti učinkovit i transparentan te usmjeren na dobrobit društva.

Slobodna zanimanja ulazu u obuku: ispunjavaju važnu odgovornost prema društvu utoliko što mladima nude prilike za osposobljavanje u zanimanjima s natprosječnim uspjehom perspektive na tržištu rada. Na taj način doprinose poboljšanju vještina i otvaranju novih radnih mjesta.

Ova načela odražavaju temeljne etičke i profesionalne vrijednosti koje slobodna zanimanja trebaju slijediti kako bi obavljala svoj rad odgovorno i u skladu s najvišim standardima kvalitete i integriteta.

Prema Rimskom manifestu (EGSO, 2017) slobodna zanimanja su definirana kao zanimanja koja pružaju intelektualne usluge temeljene na stručnim kvalifikacijama i osposobljenosti. U slobodnim zanimanjima obavlja se profesionalna i neovisna djelatnost na vlastitu odgovornost. Slobodna zanimanja podliježu profesionalnom nadzoru i stručnom organiziranju, a svoje usluge obavljaju etički te služe interesima naručitelja ali i u javnom interesu.

Prema Mišljenju Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o temi „Slobodna zanimanja 4.0” (2021:2) slobodna zanimanja imaju ključnu ulogu u gospodarskom i društvenom razvoju Europske Unije. S obzirom da obavljaju široki raspon zakonski reguliranih zanimanja za koja su potrebne stručne kvalifikacije, a čine 22% svih radnika u EU, u 2013. više od 1/10 bruto dodane vrijednosti u EU potjecalo je iz navedenog sektora. Krizom uzrokovanom COVID-19 virusom postalo je vrlo primjetno koliko je društvo ovisno o visokokvalificiranim uslugama koja pružaju slobodna zanimanja. Također predstavljaju relativno sigurne poslodavce koji pružaju dobre mogućnosti zapošljavanja.

Pojedinačne države članice daju različite normativne pravne definicije pojma slobodnog zanimanja. Nastavno na navedeno, Francuska u članku 29. Zakona br. 2012-387 od 22. ožujka 2012. definira slobodna zanimanja: „*Slobodna zanimanja okupljaju osobe koje redovito, neovisno i pod svojom odgovornošću, obavljaju djelatnost općenito građanske prirode čija je svrha pružanje, u interesu klijenta ili javnosti, usluga koje su uglavnom intelektualne, tehničke ili socijalne naravi te se provode putem odgovarajućih stručnih kvalifikacija i u skladu s etičkim načelima ili profesionalnom etikom, ne dovodeći u pitanje zakonske odredbe koje se primjenjuju na druge oblike samozapošljavanja.*“

Njemačko pravo definira slobodnu profesionalnu uslugu kao uslugu visoke vrijednosti koja se općenito pruža na temelju posebnih stručnih kvalifikacija ili kreativnog talenta, osobno, na profesionalno neovisan način, u interesu klijenta i javnost. Djelatnosti obuhvaćene ovom definicijom su: samostalna stručna djelatnost doktora medicine, stomatologa, veterinara,

liječnika, fizioterapeuta, primalja, masera, psihologa, članova odvjetničke komore, patentnog zastupnika, računovođe, poreznog savjetnika, ekonomski i poslovni savjetnici, inženjeri, arhitekti, komercijalni kemičari, piloti, sudski vještaci s punim radnim vremenom, novinari, fotoreporter, tumači, prevoditelji i slična zanimanja te znanstvenici, umjetnici, pisci te učitelji i odgajatelji.

U Republici Hrvatskoj slobodna zanimanja definirana su kao profesionalne djelatnosti fizičkih osoba koje su po toj osnovi obvezno osigurane prema propisima što uređuju obvezna osiguranja, a kojima su to osnovne djelatnosti i koje su po toj osnovi upisane u registar obveznika poreza na dohodak.

Djelatnosti slobodnih zanimanja prema Zakonu o porezu na dohodak (NN 151/22) su:

- samostalna djelatnost zdravstvenih djelatnika, veterinar, odvjetnika, javnih bilježnika, revizora, inženjera, arhitekata, poreznih savjetnika, stečajnih upravitelja, tumača, prevoditelja, turističkih djelatnika, kao i druge slične djelatnosti,
- samostalna djelatnost znanstvenika, književnika, izumitelja, kao i druge slične djelatnosti,
- samostalna predavačka djelatnost, odgojna djelatnost, kao i druge slične djelatnosti,
- samostalna djelatnost novinara, umjetnika i sportaša.

2.2. Zakonski okvir slobodnih zanimanja u Republici Hrvatskoj

Slobodna zanimanja u Republici Hrvatskoj regulirana su nizom propisa i zakona. Prvenstveno, s obzirom da se radi o specifičnim zanimanjima ona su regulirana zakonima i propisima koji uređuju konkretnu struku; primjerice Zakonom o odvjetništvu (NN 9/1994, 117/2008, 50/2009, 75/2009, 18/2011, 126/2021) člankom 2. stavkom 1. utvrđeno je da se samostalnost i neovisnost odvjetnika ostvaruje samostalnim i neovisnim obavljanjem odvjetničke službe kao slobodne djelatnosti. Nadalje, Zakonom o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje (NN 78/2015, 118/2018, 110/2019) uređene su djelatnosti koje se odnose na arhitektonsku, građevinsku, strojarsku i elektrotehničku struku. Člankom 9. Zakona utvrđeno je obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja slijedom kojih ovlaštenu arhitekt urbanist koji poslove obavlja samostalno u vlastitom uredu, zajedničkom uredu i pravna osoba

registrirana za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja mogu započeti obavljati stručne poslove prostornog uređenja ako imaju suglasnost Ministarstva.

Prema odredbama Zakona o doprinosima (NN 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14, 143/14, 115/16, 106/18, 33/23) člankom 7. stavkom 3. djelatnost slobodnog zanimanja je: „djelatnost fizičke osobe koja je po osnovi obavljanja te djelatnosti obvezno osigurana, a ta djelatnost je:

1. *upisana u registar tijela državne uprave mjerodavnog za izdavanje odobrenja fizičkim osobama za obavljanje profesionalne djelatnosti, sukladno posebnim propisima, ili je*
2. *upisana u registar obveznika poreza na dohodak ili poreza na dobit od obavljanja samostalne djelatnosti slobodnog zanimanja na osnovi članstva u strukovnoj udruzi ili strukovnoj komori ili na njezin zahtjev“*

Prema članku 29. Zakona o porezu na dohodak (NN br. 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20, 151/22) samostalnom djelatnosti obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti (obrtne djelatnosti), u smislu ovoga Zakona, smatraju se:

„1. djelatnosti u smislu zakona kojim se uređuje obavljanje obrta i sve druge posebno navedene gospodarstvene djelatnosti

i/ili

2. ustup uz naknadu ili konačna prodaja imovinskih prava u okviru obrtničke djelatnosti ili djelatnosti slobodnog zanimanja iz stavka 2. ovoga članka.

(2) Djelatnostima slobodnih zanimanja smatraju se profesionalne djelatnosti fizičkih osoba koje su po toj osnovi obvezno osigurane prema propisima koji uređuju obvezna osiguranja, odnosno djelatnosti fizičkih osoba kojima su to osnovne djelatnosti i koje su po toj osnovi upisane u registar poreznih obveznika poreza na dohodak. Djelatnostima slobodnih zanimanja osobito se smatraju:

1. *samostalna djelatnost zdravstvenih djelatnika, veterinara, odvjetnika, javnih bilježnika, revizora, inženjera, arhitekata, poreznih savjetnika, stečajnih upravitelja, tumača, prevoditelja, turističkih djelatnika i druge slične djelatnosti,*
2. *samostalna djelatnost znanstvenika, književnika, izumitelja i druge slične djelatnosti,*

3. samostalna predavačka djelatnost, odgojna djelatnost i druge slične djelatnosti i/ili,

4. samostalna djelatnost novinara, umjetnika i sportaša. “

Samostalna djelatnost slobodnog zanimanja registrira se Upisom u registar poreznih obveznika (RPO) pri nadležnoj poreznoj upravi kojoj pripada. Rokovi za predaju zahtjeva za upis su u periodu od 1.-15. siječnja tekuće godine. Upisom u Registar poreznih obveznika postaje se obveznikom vođenja poslovnih knjiga te obveznik samostalnog plaćanja doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje.

Razlika između obrta i slobodnog zanimanja je u tijelu koje izdaje Rješenje. Kod obrta nadležan je Ured državne uprave u županiji, a za slobodno zanimanje mjesno nadležna porezna ispostava. Također, potrebno je naglasiti da je za određene djelatnosti potrebno priložiti potvrdu/uvjerenje za obavljanje određene djelatnosti od Komore ili strukovne udruge.

3. RAČUNOVODSTVENI I POREZNI TRETMAN SLOBODNIH ZANIMANJA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Prema Belak (2006) u Hrvatskoj se primjenjuju četiri temeljna računovodstvena sustava:

1. računovodstvo poduzetnika,
2. računovodstvo neprofitnih organizacija,
3. računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika,
4. računovodstvo obrtnika i slobodnih zanimanja.

Dopuna tim sustavima je računovodstvo poreza koje se regulira posebnim zakonima, pravilnicima i uredbama.

3.1. Obilježja računovodstva slobodnih zanimanja

Prema Dražić-Lutitsky, I. et al. (2010) sadržaj i koncept se u računovodstvu mijenjao kako se mijenjalo okruženje. Sadržaj računovodstva uvjetuje se ciljevima računovodstva te računovodstvenim načelima.

Zakon o računovodstvu u članku 7. (NN 78/2015., 134/2015., 120/2016., 116/2018., 42/2020., 47/2020., 114/2022) definira računovodstvene poslove kao poslove prikupljanja i obrade podataka na temelju knjigovodstvenih isprava, nadalje pripremu i vođenje poslovnih knjiga, sastavljanje financijskih izvještaja, godišnjih izvještaja te prikupljanje i obradu financijskih podataka za statističke, porezne i druge potrebe. U stavku 2. istog članka utvrđeno je da poduzetnik ima dužnost voditi poslovne knjige, prikupljati i sastavljati knjigovodstvene isprave, sastavljati financijske izvještaje, voditi poslovne knjige, sastavljati knjigovodstvene isprave na način da se mogu provjeriti poslovni događaji, financijski položaj i uspješnost poslovanja.

Sva računovodstvena dokumentacija mora biti točna, razumljiva, provjerljiva i zaštićena od svih oštećenja, promjena i gubitaka. Svaku nastalu promjenu poduzetnik je dužan evidentirati i bilježiti u poslovnim knjigama. Poslovnom godinom smatra se jedna kalendarska godina, osim u slučajevima kada se može izmijeniti u 12 uzastopnih kalendarskih mjeseci ako je to razdoblje izjednačeno s poreznim razdobljem sukladno propisu kojim se uređuje oporezivanje dobiti ili ako je poslovna godina kraća od 12 kalendarskih mjeseci u slučaju da se radi o

statusnim promjenama, promjene poslovne godine te likvidacije ili stečaja poduzetnika ili ako su izvještajna razdoblja od početka do kraja likvidacije dulja od 12 kalendarskih mjeseci.

Računovodstvo obrtnika temeljeno je na moderniziranoj varijanti jednostavnog knjigovodstva (Belak, 2006). Inače, postoje dva načina vođenja poslovnih knjiga - načelo blagajne i načelo nastanka događaja. Vezano uz navedeno, postoje i dva sustava knjigovodstva – jednostavno i dvojno. Sustav jednostavnog knjigovodstva događaj evidentira samo jednom te bilježi samo dio poslovnih događaja i to na jednoj stavci.

Slijedom navedenog sustav računovodstva koji primjenjuju obrtnici obveznici poreza na dohodak i slobodna zanimanja nisu utemeljeni na dvojnem knjigovodstvu, nego na jednostavnom knjigovodstvu te se primjenjuje načelo blagajne kod knjiženja primitaka i izdataka. Prema Žager i Dečman (2015) načelo blagajne znači da se primici utvrđuju nakon primljenih uplata, a izdaci nakon obavljenih isplata, a ne u trenutku kada je događaj nastao. Poslovne promjene evidentiraju se kronološki kako su nastale u poslovnim knjigama.

3.2. Evidencija poslovnih događaja

Poslovne knjige predstavljaju skup evidencija koje poduzeće vodi da bi osiguralo potrebne podatke o svojem poslovanju za poslovnu godinu koja je najčešće jednaka kalendarskoj godinu. U poslovnim knjigama evidentiraju se poslovni događaji koji nastaju u poslovanju nekog poduzeća, a regulirane su Zakonom o računovodstvu.

Sukladno odredbama članka 34. stavka 2. Zakona o porezu na dohodak propisane poslovne knjige i evidencije koje slobodna zanimanja moraju voditi su:

1. knjiga primitaka i izdataka (obrazac KPI),
2. knjiga prometa (obrazac KPR),
3. evidencija o tražbinama i obvezama (obrazac TO),
4. popis dugotrajne imovine (obrazac DI).

3.3. Vođenje poslovnih knjiga

U slučaju da su obveznici u sustavu PDV-a, sukladno Zakonu o porezu na dodanu vrijednost (NN 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16, 106/18, 121/19, 138/20, 39/22, 113/22)

moraju voditi Knjigu ulaznih i izlaznih računa, ali ne moraju voditi Evidenciju o tražbinama i obvezama (Makota, 2023:32).

1. Knjiga primitaka i izdataka

Kako je prethodno navedeno samostalne djelatnosti obvezne su evidentirati primitke i izdatke sukladno načelu blagajne u skladu s člankom 11. stavka 3. Zakona o porezu na dohodak te članka 11. stavka 3. Pravilnika o porezu na dohodak (NN 112/22). U slučaju da priljevi i odljevi nisu evidentirane u novcu trebaju se evidentirati kao primici i izdaci u naravi. Nenovčani primici se utvrđuju prema tržišnoj vrijednosti, a nenovčani izdaci prava nabavnoj cijeni ili cijeni koštanja.

Prodana roba ili usluga naplaćena je u slučaju plaćanja kreditnom karticom u trenutku naplate na žiro račun, ako se plaća mjenicom u trenutku naplate ili prijenosa mjenice, u slučaju naplate prijebom, cesijom ili asignacijom u trenutku nastanka propisanih uvjeta.

Slika 1 Trenutak naplate prema vrsti instrumenata plaćanja

Naplata instrumentima plaćanja
⇒ ček – kada je za naplatu primljen ili predan ček
⇒ mjenica – primitak ili izdatak nastaje naplatom ili prijenosom mjenice
⇒ kreditna kartica – primitak nastaje naplatom na žiroračun, a izdatak plaćanjem sa žiroračuna
⇒ prijeboj, asignacija ili cesija – trenutkom naplate i plaćanja smatra se trenutak kada su se stekli propisani uvjeti (potpisani odgovarajući ugovor ili druge isprave)

Izvor: Markota, Lj. 2023, Kako su samostalne djelatnosti trebale evidentirati primitke i izdatke u 2022. godini

Poslovni primitci su sva dobra (novac, stvari, materijalna prava, usluge i drugo) koja su poreznom obvezniku u okviru njegove samostalne djelatnosti pritekla u poreznom razdoblju. Poslovni se primitci evidentiraju u Obrascu KPI u stupcima 5, 6, 7 i ukupni primitci u stupcu 9, ovisno o tome je li riječ o primitcima u gotovini, na žiroračunu ili u naravi. Pritom treba uvijek voditi brigu o načelu blagajne jer se poslovnim primitcima smatraju samo naplaćena

potraživanja. Smatra se da su dobra, a time primitci, naplaćeni kada porezni obveznik njima može raspolagati (Markota, 2023:33).

Primljeni predujmovi, prolazne stavke, depoziti i jamčevine - svi primljeni predujmovi za isporuku robe ili obavljanje usluga na koje se obvezao porezni obveznik, a koje do kraja poreznog razdoblja nije obavio, dok nastale i dospjele obveze nisu izdaci, već oni nastaju u trenutku plaćanja tih obveza. Primitci i izdaci nastali u ime i za račun drugoga ne smatraju se dohodkom slijedom čega se ne knjiže u obrazac KPI. Depoziti i jamčevine evidentiraju se u primitak jer se smatraju nekom vrstom predujma, dok depozit koji je primljen, a do isporuke dobra ili usluge nije došlo treba vratiti i smatra se izdatkom.

Primitci ostvareni od prodaje stvari ili prava koja služe za obavljanje samostalne djelatnosti i koja se vode ili trebaju voditi na obrascu DI smatraju se primicima ostvarenim od prodaje stvari ili prava na temelju izdanih računa.

Primitci ostvareni od izuzimanja stvari ili prava predstavljaju sve vrijednosti koje porezni obveznik izuzme za svoje potrebe, a nisu u svezi s obavljanjem djelatnosti te se procjenjuju prema usporedivoj tržišnoj vrijednosti uvećanu za PDV i smatraju se poslovnim primicima od trenutka kada su izuzeta. Takva izuzimanja mogu biti financijska imovina (novac), robe, proizvodi, usluga i slično, ali pozajmice ne utječu na dohodak od samostane djelatnosti te se ne knjiže u obrazac KPI.

Primitci koji se javljaju kod prestanka obavljanja samostalne djelatnosti – likvidacije odnosno nenaplaćena potraživanja od kupaca, usporediva tržišna vrijednost zaliha materijala, gotovih proizvoda, trgovačke robe i ostalih zaliha te usporediva tržišna vrijednost dugotrajne imovine koja je evidentirana u popisu dugotrajne imovine neovisno o njezinoj knjigovodstvenoj vrijednosti u trenutku zatvaranja obrta. Kod ovih se primitaka odstupa od temeljnog načela blagajne i oni se u knjigu primitaka i izdataka knjiže kao primitci u naravi (Markota, 2023: 34).

Primitci od otuđenja djelatnosti (darovanje, prodaja i slično) radi kontinuiteta oporezivanja novi vlasnik bi trebao preuzeti sva potraživanja i obveze na sebe i tada se ne oporezuju.

Manjkovi dobara zajedno sa svotom PDV-a knjiže se kao primitci u naravi.

Primitci po osnovi kamata i kapitalnih dobitaka ostvareni od transakcija koje čine osnovnu djelatnost poreznog obveznika smatraju se primicima naplaćenih kamata po sredstvima i plasmanima sredstava.

Primici na temelju oproštenog duga od strane vjerovnika predstavljaju primitak u naravi ako se unose u popis dugotrajne imovine.

Primici na temelju odricanja potraživanja od kupca smatra se kao primitak u naravi u onoj godini u kojoj je donesena odluka o odricanju od tražbine. No, primitak se ne utvrđuje u slijedećim slučajevima:

- po osnovi tražbina koja su se pokazala nenaplativima nakon provedenoga sudskog postupka ili drugog postupka u skladu s posebnim propisima (čl. 11. st. 9. Zakona),
- po osnovi tražbina od nepovezane osobe koje su se pokazale nenaplativima nakon provedenoga sudskog postupka ili drugog postupka u skladu s posebnim propisima (čl. 11. st. 10. Zakona),
- po osnovi otpisanih tražbina od nepovezane osobe ako porezni obveznik dokaže da troškovi pokretanja određenih postupaka (tražbine koje su utužene ili se zbog njih vodi ovršni postupak, ako su prijavljene u stečajnom postupku nad dužnikom ili drugom postupku u skladu s posebnim propisima) premašuju svotu tražbine, ili ako dokaže da je pokrenuo određene radnje radi naplate tražbine, pri čemu je utvrdio konačnu nemogućnost naplate otpisane svote tražbine (čl. 11. st. 11. Zakona),
- od otpisa tražbina od nepovezanih osoba, koje su zastarjele i koje u svakom pojedinom poreznom razdoblju ne prelaze 5.000,00 kn po pojedinom dužniku koji je obveznik poreza na dobitak ili obveznik poreza na dohodak po osnovi samostalne djelatnosti. Primitcima se ne smatraju otpisi tražbina do 200,00 kn od nepovezanih fizičkih osoba čiji dug nije nastao po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti, ako ukupno utvrđena tražbina po pojedinoj osobi na zadnji dan poreznog razdoblja ne prelazi tu svotu (čl. 11. st. 12. Zakona).

Nastavno na navedeno, primicima se smatraju i primljene svote državnih pomoći, poticaja i potpora koje su primljene za obavljanje samostalne djelatnosti (kao što su potpore za zapošljavanje, potpore dane radi elementarnih nepogoda i slično). Izmjenama Zakona o porezu na dohodak navedeno je: *„Iznimno poslovnim primicima poreznog razdoblja ne smatraju se primici po osnovi potpora primljenih radi ublažavanja posebnih okolnosti propisanih propisom kojim je uređen opći porezni postupak.“*

Prema Vidović (2020:30) Primitcima se ne smatraju povoljnije mogućnosti kupnje roba i usluga, uključivo i prigodni primitak dodatne robe ili usluge, te drugi slični primici koji su

dostupni svim fizičkim osobama pod jednakim uvjetima i ako nisu u svezi s ostvarivanjem oporezivog dohotka iz članka 5. Zakona.

Poslovni izdaci evidentiraju se u stupcima 10, 11, 12 i 14 dok se ukupni izdatci evidentiraju u stupcu 15 Obrasca KPI. Izdatak prema načelu blagajne nastaje u trenutku kada se obavi isplata. Izdaci su svi odljevi dobara u tijeku poreznog razdoblja, a koji su izvršeni radi stjecanja, osiguranja i očuvanja poslovnih primitaka tijekom poreznog razdoblja. Porezno su priznati samo oni izdaci za koje postoje uredne isprave i izravno su povezani sa ostvarenjem primitka.

Izdaci za materijal, robu, proizvode, energiju i usluge na osnovi obavljanja samostalne djelatnosti priznaju se u visini nabavne cijene.

Izdaci u vezi s korištenjem prostora i opreme priznaju se samo na temelju urednih isprava. Izdacima se smatraju i dani predujmovi.

Izdatci osoblja i doprinosi za obvezna osiguranja radnika i nositelja obrta – porezno priznatim izdacima smatraju se plaće zaposlenika, doprinosi na plaće zaposlenika u visini stvarnih isplata, izdaci za obrazovanje radnika i nositelja obrta, izdaci za radnu odjeću, liječničke preglede i slično smatraju se porezno priznatim izdacima.

Naknade, potpore i nagrade za nositelje obrtničke djelatnosti, slobodna zanimanja i poljoprivrede, kao i za zaposlenike u ovim sektorima, mogu se isplatiti bez oporezivanja. Ove isplate uključuju naknade za troškove prijevoza i smještaja tijekom službenih putovanja, nadoknade za prijevoz na rad i s posla, kompenzaciju za korištenje privatnih automobila u svrhu poslovanja, potpore za osobe s invaliditetom, potpore u slučaju smrti zaposlenika, darove za djecu, darove u prirodnom obliku za zaposlenike, prigodne nagrade kao što su božićnice i regresi, novčane nagrade za izvanredne radne rezultate, jubilarne nagrade, dnevnice za službena putovanja u inozemstvu i domaćim destinacijama, nadoknade za odvojeni život, otpremnine za odlazak u mirovinu, nagrade za učenike i studente, stipendije i slično. Sve ove neoporezive isplate priznaju se na temelju valjanih dokumenata koji služe kao dokaz da se radi o troškovima koji se mogu odbiti od porezne obveze.

Izdaci koji se smatraju porezno priznatim uključuju plaćene kamate po kreditima i zajmovima u vezi s obavljanjem poslovne djelatnosti, doprinose plaćene Hrvatskoj obrtničkoj komori, spomeničke rente, članarine turističkim zajednicama, premije za dobrovoljno mirovinsko osiguranje u korist zaposlenika i donacije. Ovi izdaci se priznaju kao smanjenje porezne obveze, uz preduvjet da su pravilno dokumentirani i da se pridržavaju važećih poreznih propisa

i pravila. Priznavanje porezno priznatih izdataka za poslovnu djelatnost pomaže u smanjenju ukupnog poreznog opterećenja za poslovne subjekte (Vidović, 2020:33).

Poslovnim se izdatcima ne smatraju izdatci koji su nastali u vezi s osobnim potrebama poreznog obveznika ili pak nisu nastali s namjerom ostvarivanja poreznih primitaka.

Porezno nepriznati izdaci su (Vidović, 2022:22):

- 50% izdataka reprezentacije,
- PDV na vlastitu potrošnju, besplatne isporuke i sl.,
- isplate naknada poduzetnicima ako prelaze propisane svote,
- dnevnice i putni troškovi koji prelaze propisane svote,
- izdaci u vezi s korištenjem osobnog vozila – 50%,
- plaćeni porez na dohodak, PDV, porez na nasljedstvo i darove te dr. osobni porezi,
- izdaci za novčane kazne i prekršaje, sudske postupke u osobnim predmetima,
- izdaci za kredite nositelja djelatnosti i ostali izdaci.

Izdacima se smatraju i predujmovi dani za neisporučenu robu i neobavljene usluge, osim predujmova danih za nabavu dugotrajne imovine.

KNJIGA PRIMITAKA I IZDATAKA														
- iznosi u eurima i centima -														
I. OPĆI PODACI O POREZNOJ OBVEZNIKU														
1. NAZIV DJELATNOSTI											ŠIFRA DJELATNOSTI			
2. IME I PREZIME PODUZETNIKA/NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI														
3. ADRESA PREBIVALIŠTA /UOBIČAJENOG BORAVIŠTA														
4. OIB PODUZETNIKA/NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI														
II. PODACI O PRIMICIMA														
R. BR.	NADNEVAK PRIMITKA / IZDATKA	BROJ TEMELJICE	OPIS ISPRAVA	PRIMICI			PDV U PRIMICIMA	UKUPNI PRIMICI 9 (5+6+7-8)	IZDACI			PDV U IZDACIMA	IZDACI IZ ČL. 33. ST. 1. T. 1. 15.	UKUPNO DOPUSTENI IZDACI 15 (10+11+12-13-14)
				U GOTOVINI	NA RAČUN	U NARAVI			U GOTOVINI	PUTEM RAČUNA	U NARAVI			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

Izvor: Porezna uprava dostupno na: www.porezna-uprava.hr, posjećeno: 17.08.2023.

2. Knjiga prometa

Prema Pravilniku o porezu na dohodak čl. 46. Knjiga prometa je evidencija u koju se na kraju radnog dana, a najkasnije prije početka idućega radnog dana, upisuju primici naplaćeni u gotovu novcu i čekovima odnosno u slučaju paušalnog oporezivanja i primici naplaćeni bezgotovinskim putem. Ako se podaci o dnevnom gotovinskom prometu vode u Knjizi primitaka i izdataka ili u drugim evidencijama na mjestu gdje se gotovinski promet ostvaruje, tada nije potrebno voditi i Knjigu prometa. Knjigu prometa nisu obvezni voditi niti porezni obveznici poreza na dohodak koji nisu obveznici poreza na dodanu vrijednost, uz uvjet da djelatnost ne obavljaju u više poslovnih jedinica, a podatke u Knjigu primitaka i izdataka unose

u rokovima propisanim u uvodnim stavkama. Knjigu prometa također nisu obvezni voditi obveznici poreza na dohodak koji vode evidencije o dnevnom prometu po posebnim zakonima u propisanim rokovima.

U knjigu prometa upisuju se opći podaci o poreznom obvezniku, podaci o poslovnoj jedinici te slijedeći podaci: redni broj, nadnevak ostvarivanja gotovinskog primitka, broj temeljnice, opis isprava o primicima u gotovini, iznos naplaćen u gotovini i čekovima, iznos naplaćen bezgotovinskim putem i ukupno zbroj iznosa.

Slika 3 Obrazac KPR

Obrazac KPR

KNJIGA PROMETA						
I. OPĆI PODACI O POREZnom OBVEZNIKU						
1. NAZIV DJELATNOSTI					ŠIFRA DJELATNOSTI	
2. IME I PREZIME PODUZETNIKA / NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI						
3. ADRESA PREBIVALIŠTA/UOBIČAJENOG BORAVIŠTA						
4. OIB PODUZETNIKA/NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI						
II. PODACI O POSLOVNOJ JEDINICI						
1. NAZIV						
2. ADRESA						
R. BR.	NADNEVAK	BROJ TEMELJNICE	OPIS ISPRAVA O PRIMICIMA U GOTOVINI	IZNOS NAPLAĆEN U GOTOVINI / ČEKOVIMA	IZNOS NAPLAĆEN BEZGOTOVINSKIM PUTEM ¹	UKUPNO NAPLAĆENI IZNOS
1	2	3	4	5	6	7 (5+6)

Izvor: Porezna uprava dostupno na: www.porezna-uprava.hr, posjećeno: 17.08.2023.

3. Evidencija o tražbinama i obvezama

Evidencija o tražbinama i obvezama sukladno čl. 47. Pravilniku o porezu na dohodak (NN 157/14) je evidencija o svim ispostavljenim i primljenim računima, osim onih naplaćenih ili plaćenih na način koji ima obilježja gotovinskog plaćanja.

Mora sadržavati podatke o rednom broju, nazivu kupca odnosno dobavljača, broju i nadnevku izlaznog odnosno ulaznog računa i zaračunatom iznosu, nadnevku plaćanja/naplate te plaćenom odnosno naplaćenom iznosu.

Porezni obveznici PDV-a koji vode knjigu ulaznih i izlaznih računa ne trebaju voditi evidenciju o tražbinama i obvezama.

Porezni obveznici PDV-a koji knjigu ulaznih i izlaznih računa vode prema plaćenim odnosno naplaćenim računima, obvezni su voditi i Evidenciju o tražbinama i obvezama.

Slika 4 Obrazac TO

EVIDENCIJA O TRAŽBINAMA I OBVEZAMA

Obrazac TO

I. PODACI O POREZKOM OBVEZNIKU											
1. IME I PREZIME:											
2. ADRESA:											
3. NAZIV I ADRESA DJELATNOSTI:											
II. PODACI O TRAŽBINAMA I OBVEZAMA											
R. BR	KUPAC/DOBAVLJAČ	IZLAZNI RAČUNI					ULAZNI RAČUNI				
		BROJ	NADNEVAK	IZNOS	NAPLAĆENO		BROJ	NADNEVAK	IZNOS	PLAĆENO	
NADNEVAK	IZNOS				NADNEVAK	IZNOS					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Izvor: Porezna uprava dostupno na: www.porezna-uprava.hr, posjećeno: 17.08.2023.

4. Popis dugotrajne imovine

Popis dugotrajne imovine služi za utvrđivanje otpisa (amortizacije) dugotrajne imovine u koju se unose stvari i prava, ako njihove nabavne cijene odnosno troškovi proizvodnje prelaze svotu

od 3.500,00 kuna, odnosno 464,53 EUR-a i ako im je vijek trajanja duži od godinu dana sukladno čl. 45. Pravilniku o porezu na dohodak.

Ustrojava se prilikom stjecanja radnje, obrta, slobodnog zanimanja i drugog ili na početku obavljanja samostalne djelatnosti, a vodi se neprekidno tijekom obavljanja djelatnosti do otuđenja ili likvidacije djelatnosti.

Prema Hrvatskoj obrtničkoj komori u popis DI unose se opći podaci o poreznom obvezniku, te podaci o dugotrajnoj imovini kako slijedi: redni broj, naziv stvari ili prava, nadnevak nabave ili ulaganja stvari ili prava i broj isprave, nabavna vrijednost ili troškovi proizvodnje stvari ili prava, knjigovodstvena vrijednost koja se prenosi iz popisa prethodne godine, vijek trajanja dugotrajne imovine prema skupini u koju je imovina razvrstana sukladno Zakonu o porezu na dobit, stopa amortizacije, svota otpisa koja se dobije tako da se nabavna vrijednost pomnoži sa stopom amortizacije i podijeli sa 100, knjigovodstvena vrijednost na kraju kalendarske godine koja se dobije da se od knjigovodstvene vrijednosti oduzme iznos otpisa, AOP oznaka ovisno o vrsti dugotrajne imovine i datum otuđenja dugotrajne imovine.

U slučaju ulaganja za koja nema vrijednosnih isprava o nabavi unosi se procijenjena tržišna vrijednost. U tom slučaju potrebno je sastaviti zapisnik te navesti elemente na temelju kojih je izvršena procjena.

Popis dugotrajne imovine sastavlja se za svaku kalendarsku godinu i zaključuje se sa stanjem na dan 31. prosinca. Zaključna stanja prepisuju se po pojedinim stvarima ili pravima kao početna stanja u Popisu dugotrajne imovine za iduću godinu.

Obrazac popisa dugotrajne imovine (Obrazac DI) propisan je Pravilnikom o porezu na dohodak.

POPIS DUGOTRAJNE IMOVINE NA DAN 31.12.____. GODINE

I. OPĆI PODACI O POREZNOBOM OBVEZNIKU										
1. NAZIV DJELATNOSTI										
2. IME I PREZIME PODUZETNIKA/NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI										
3. ADRESA PREBIVALIŠTA/UOBIČAJENOG BORAVIŠTA										
4. OIB PODUZETNIKA/NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI										
II. PODACI O DUGOTRAJNOJ IMOVINI										
R. BR.	NAZIV STVARI ILI PRAVA	ISPRAVA BROJ/NADNEVAK	NABAVNA VRIJEDNOST	KNJIGOV. VRIJEDNOST	VJEK TRAJANJA	STOPA OTPISA	IZNOS OTPISA	KNIGOVOD. VRIJEDN. STVARI ILI PRAVA NA KRAJU GODINE	AOP OZNAKA DUG. IM. ¹	DATUM OTUĐENJA DUGOTRAJNE IMOVINE
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

¹ 001 - GRAĐEVINSKI OBJEKTI, 002 - BRODOVI VEĆI OD 1000 BRT, 003 - OSNOVNO STADO, 004 - NEMATERIJALNA IMOVINA, 005 - OSOBNI AUTOMOBILI, 006 - OPREMA, 007 - VOZILA (OSIM OSOBNIH AUTOMOBILA), 008 - MEHANIČARI, 009 - RAČUNALA, RAČUNALNA OPREMA I PROGRAMI, 010 - OPREMA ZA RAČUNALNE MREŽE, 011 - MOBILNI TELEFONI, 012 - ALATI, POGONSKI INVENTAR, 013 - OSTALA NESPOMENUTA DUGOTRAJNA IMOVINA

Izvor: Porezna uprava dostupno na: www.porezna-uprava.hr, posjećeno: 17.08.2023.

3.4. Slobodna zanimanja u sustavu poreza na dohodak

Porez na dohodak od samostalne djelatnosti slobodnih zanimanja osnovom vođenja propisanih poslovnih knjiga utvrđuju i plaćaju one osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost na temelju koje su obvezno osigurane te plaćaju doprinose prema Rješenju Porezne uprave te su upisani u registar poreznih obveznika, sukladno članku 29. Zakona o porezu na dohodak.

Porezni obveznik je dužan najkasnije u roku 8 dana od početka i prestanka obavljanja djelatnosti podnijeti prijavu u registar poreznih obveznika u nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema svome prebivalištu ili uobičajenom boravištu. Mjesečni predujam poreza na dohodak određuje Porezna uprava rješenjem. Porezni obveznik koji započinje samostalno obavljati djelatnost ne plaća predujmove poreza na dohodak do podnošenja prve godišnje porezne prijave. Porezna osnovica poreza na dohodak je dohodak umanjen za preneseni gubitak i osobni

odbitak. Porez na dohodak plaća se na poreznu osnovicu po stopama od 20% i 30%. Porezni obveznici koji obavljaju samostalnu djelatnost obrta i slobodnog zanimanja, dužni su se upisati u registar obveznika poreza na dohodak u PU te utvrđivati dohodak prema poslovnim knjigama. (Mahović Komljenović, 2021:60).

Godišnju poreznu prijavu podnosi porezni obveznik ako u poreznom razdoblju ostvari dohodak. Sve samostalne obrtničke djelatnosti trebaju predati nadležnoj ispostavi PU sljedeće obračune:

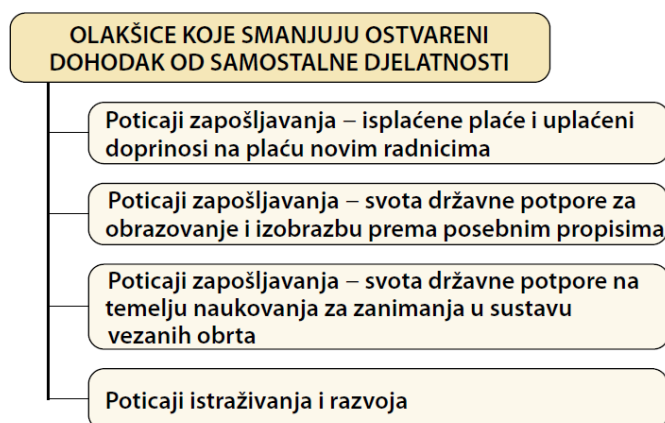
- prijavu poreza na dohodak za ostvareni dohodak, u supoduzetništvu na Obrascu DOH-Z (do 31. siječnja 2023.),
- prijavu poreza na dohodak na Obrascu DOH (do 28. veljače 2023.),
- popis dugotrajne imovine na Obrascu DI za 2022. godinu (detaljnije o obračunu amortizacije),
- obračun članarina turističkim zajednicama za 2022. na Obrascu TZ i
- obračun spomeničke rente za 2022. na Obrascu SR.

Razdoblje utvrđivanja dohotka je, u pravilu, kalendarska godina, a može biti i kraće, ako je tuzemni porezni obveznik počeo ili prestao obavljati djelatnost u tijeku godine, ako je rezident RH promijenio status u nerezidenta. Nakon isteka roka od tri mjeseca od propuštenog roka (31. svibnja 2023.), porezni obveznik više ne može podnijeti zahtjev za povrat u prijašnje stanje niti obaviti propuštenu radnju, odnosno predati poreznu prijavu, osim ako je propuštanje i toga roka izazvala viša sila (Markota, 2023:49).

Utvrđenu svotu dohotka od obavljanja samostalne djelatnosti – jedan nositelj, treba unijeti u obrazac Prijava poreza na dohodak –Obrazac DOH, i to u red. br. 4.3.1., DIO SD – DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OBRTA, SLOBODNIH ZANIMANJA, POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA I DJELATNOSTI KOJE SE OPOREZUJU KAO SAMOSTALNA DJELATNOST (prema pregledu primitaka i izdataka) u stupac 2. Prijavu poreza na dohodak na Obrascu DOH trebaju predati porezni obveznici kao jedini nositelji samostalne djelatnosti (obrta ili slobodnog zanimanja i dr.)

4.3. DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OBRTA, SLOBODNIH ZANIMANJA, POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA I DJELATNOSTI KOJE SE OPOREZUJU KAO SAMOSTALNA DJELATNOST (prema pregledu primitaka i izdataka)								
OIB POREZNOG OBVEZNIKA:								
4.3.1. DOHODAK/ GUBITAK OSTVAREN U TEKUĆOJ GODINI								
4.3.1.1. TUZEMNI DOHODAK								
R. br.	DOHODAK/ GUBITAK POJEDINCA	UMANJENJA DOHOTKA / UVEĆANJE GUBITKA POJEDINCA (ukupni. pod 4.3.5.stup.3)	ZAJEDNIČKI DOHODAK		GUBITAK (< 0)	DOHODAK (> ili = 0)	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ	
			OIB nositelja zajedničke djelatnosti	IZNOS DOHOTKA/ GUBITKA			TUZEMNI	INOZEMNI
1	2	3	4	5	6 (2-3+5)	7 (2-3+5)	8	9
1.								
2.								
3.								
4.3.1.2. INOZEMNI DOHODAK								
R. br.	DRŽAVA IZVORA							
1.								
2.								
3.								
UKUPNO 4.3.1.								
4.3.2. UMANJENJE ZA PRENESENI GUBITAK (4.3.6. stup. 4)								
4.3.3. UKUPNO DOHODAK (4.3.1. stup. 7. – 4.3.2.), UPLAĆENI POREZ I PRIREZ								
4.3.4. PREDUJAM POREZA NA DOHODAK ZA SLJEDEĆE POREZNO RAZDOBLJE								
4.3.5. UMANJENJA DOHOTKA POJEDINCA								
R. br.	UMANJENJE DOHOTKA ZA				IZNOS			
1	2				3			
1.	PLAĆE NOVOZAPOSLJENIH OSOBA							
2.	DRŽAVNA POTPORA MALE VRIJEDNOSTI ZA IZVOĐENJE PRAKTIČNE NASTAVE I VJEŽBE NAUKOVANJA U SUSTAVU VEZANIH OBRTA							
3.	DRŽAVNE POTPORE ZA OBRAZOVANJE I IZOBRAZBU							
4.	IZDATKE ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA							
UKUPNO 4.3.5.								
4.3.6. GUBITAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI ZA PRIJENOS								
R. br.	GODINA	IZNOS PRENESENOG GUBITKA	UMANJENJE GUBITKA U TEKUĆOJ GODINI	IZNOS GUBITKA U TEKUĆOJ GODINI (POD 4.3.1. STUP. 4)	GUBITAK ZA PRIJENOS			
1	2	3	4	5	6 ((3-4) ili (3+5))			
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
4.3.7. DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OSTVAREN NA POTPOMOĀNUTIM PODRUĀJIMA I PODRUĀJU GRADA VUKOVARA ZA KOJI SU PROPISANE OLAKŠICE								
R. br.	POTPOMOĀNUTA PODRUĀJA I PODRUĀJE GRADA VUKOVARA				IZNOS DOHOTKA	UDIO (4.3.7. stup.3. / svukupni dohodak pod 5.) u %		
1	2				3	4		
1.	POTPOMOĀNUTA PODRUĀJA							
2.	GRAD VUKOVAR							

Izvor: Porezna uprava, dostupno na: www.porezna-uprava.hr, posjećeno: 17.08.2023.

Izvor: Markota,2023:61.

3.5. Ostali porezni oblici kod slobodnih zanimanja

U nastavku teksta navedeni su ostali porezni oblici kod slobodnih zanimanja:

1. Prirez porezu na dohodak plaća obveznik poreza na dohodak ukoliko je u gradu ili općini prebivališta, odnosno uobičajenog boravišta propisana obveza plaćanja prireza.
2. Porez na dobit plaća osoba koja obavlja samostalnu djelatnost slobodnog zanimanja kada ispunjava zakonske uvjete za oporezivanje dobiti ili ako samostalno Poreznoj upravi uputi pisani zahtjev za plaćanje poreza na dobit umjesto poreza na dohodak. Obveznik poreza na dobit je osoba koja obavlja djelatnost slobodnog zanimanja ako u prethodnom kalendarskom razdoblju ostvari ukupni primitak veći od 7.500.000,00 kuna (995.421,06 eura).
3. Porez na dodanu vrijednost (PDV) plaća osoba koja obavlja samostalnu djelatnost slobodnog zanimanja ako:
 - ako je vrijednost ukupnih godišnjih oporezivih isporuka u prethodnoj ili tekućoj kalendarskoj godini bila veća od 300.000,00 kuna, porezni obveznik je obavezan upisati se u Registar obveznika PDV-a o čemu obavještava nadležnu ispostavu Porezne uprave prema svome prebivalištu ili uobičajenom boravištu podnošenjem Zahtjeva za registriranje za potrebe PDV-a radi upisa u registar obveznika PDV-a najkasnije do 15.

siječnja tekuće godine, odnosno do 15. dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem je obavio isporuke u iznosu većem od 300.000,00 kuna (39.816,84 eura).

- Ako porezni obveznik, neovisno o vrijednosti obavljenih isporuka u prethodnoj ili tekućoj kalendarskoj godini, dragovoljno odluči upisati se u registar obveznika PDV-a, tada je obavezan primjenjivati redovni postupak oporezivanja PDV-om u sljedeće tri kalendarske godine. Za naknade koje ostvaruje putem svoje djelatnosti slobodnog zanimanja, porez na dodanu vrijednost (PDV) obračunava se po stopi od 25%.
 - Porezni obveznik mora samostalno utvrditi i obračunati PDV koji duguje za određeno razdoblje oporezivanja i prijaviti ga Poreznoj upravi putem propisanog obrasca. Ovaj postupak obavezan je bez obzira na to jesu li u tom razdoblju obavljene oporezive isporuke. Porezna prijava PDV-a treba biti podnesena do 20-og dana u tekućem mjesecu nakon isteka razdoblja oporezivanja.
 - Porezni obveznik ima pravo na odbitak pretporeza, što znači da može umanjiti iznos plaćenog PDV-a za iznose pretporeza koji su mu naplaćeni prilikom nabave dobara i usluga. Ako se u određenom razdoblju pretporez pokaže većim od porezne obveze (PDV-a koji duguje), tada porezni obveznik ima pravo na povrat razlike između plaćenog poreza i porezne obveze.
4. Plaćanje poreza po odbitku plaća se u slučaju da osoba koja obavlja samostalnu djelatnost slobodnog zanimanja zapošljava radnike tada je obveznik obračunavanja, obustavljanja i plaćanja poreza na dohodak od nesamostalnog rada iz plaća radnika i prireza porezu na dohodak, ako je prirez propisan gradskom ili općinskom odlukom u radnikovom mjestu prebivališta ili uobičajenog boravišta.
5. Ostali porezi:
- porez na promet nekretnine,
 - porez na nasljedstva i darove,
 - porez na cestovna motorna vozila,
 - porez na korištenje javnih površina,
 - porez na kuće za odmor,
 - porez na automate za zabavne igre.

Ovo su osnovne smjernice za porezno postupanje u vezi s PDV-om u slučaju dragovoljnog upisa u registar obveznika PDV-a. Važno je pridržavati se poreznih zakona i propisa te redovito

ispunjavati porezne obveze kako bi se izbjegle eventualne sankcije ili kazne (Ministarstvo financija, Porezna uprava 2023).

3.6. Doprinosi za obvezna osiguranja

Osoba koja obavlja samostalnu djelatnost slobodnog zanimanja ima po toj osnovi obvezu plaćanja doprinosa za obvezna osiguranja. Izuzetak je samostalni umjetnik kojemu se doprinosi plaćaju iz državnog proračuna u skladu s odredbama Zakona o pravima samostalnih umjetnika i poticanju kulturnog i umjetničkog stvaralaštva.

Ako osoba koja obavlja samostalnu djelatnost slobodnog zanimanja zapošljava radnike tada je obveznik obračunavanja, obustavljanja i plaćanja doprinosa za mirovinsko osiguranje iz plaće radnika, a kao poslodavac obveznik je obračunavanja i plaćanja propisanih doprinosa za obvezna osiguranja na plaću radnika.

Prema članku 56.b Pravilnika o doprinosima (NN 157/14) osiguranici po osnovni djelatnosti slobodnog zanimanja sami su sebi obveznici doprinosa te obveznici obračunavanja i obveznici plaćanja doprinosa prema propisanoj mjesečnoj osnovici koju dobivamo kao umnožak prosječne plaće i koeficijenta 1,1 te ona iznosi 10.490,70 kuna, odnosno 1.503,90 EUR. Sukladno članku 67. Zakona o doprinosima, obveza plaćanja doprinosa dospijeva na naplatu 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec. Uz plaćanje obveznih doprinosa potrebno je predati Izvješće o primicima, porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja (Obrazac JOPPD) na Poreznu upravu.

Prema članku 13. Zakona o doprinosima (NN 148/13, 115/16, 106/18) i članku 14. istog Zakona osiguranik prema propisanoj mjesečnoj osnovici obračunava sljedeće doprinose:

1. doprinos za mirovinsko osiguranje po stopi 15% - na temelju generacijske solidarnosti
2. doprinos za mirovinsko osiguranje po stopi 5% - na temelju individualne kapitalizirane štednje
3. doprinos za zdravstveno osiguranje po stopi 16,5%

Ukupni doprinosi za osiguranika po osnovi djelatnosti slobodnog zanimanja iznose 3.829,11 kuna, odnosno 548,92 EUR.

4. FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE I POREZNI TRETMAN SLOBODNIH ZANIMANJA NA PRIMJERU SUDSKOG VJEŠTAKA ZA GRADITELJSTVO I PROCJENU NEKRETNINA

4.1. Osnovne informacije o slobodnom zanimanju sudski vještak

Na primjeru slobodnog zanimanja stalnog sudskog vještaka za graditeljstvo i procjenu nekretnina prikazati će se računovodstveni i porezni tretman slobodnih zanimanja u Republici Hrvatskoj. Zbog Opće uredbe o zaštiti podataka, poznatijoj kao GDPR, svi stvarni podaci poput imena i prezimena, adresa, osobnog identifikacijskog broja i ostalih identifikacijskih podataka pomoću kojih bi se slobodno zanimanje moglo identificirati biti će skriveni. Stalni sudski vještak je fizička osoba koja na temelju stečenog iskustva i savjesnosti odabrana od strane suda kao specijalist u određenom području. Zakon o sudovima, Narodne novine br. 21/22, kaže kako je nalaz stalnog sudskog vještaka i mišljenje, odnosno vještačenje, o događaju ili pojavi koje je vezano za neku specijalnost poput graditeljstva, medicine ili procjene nekretnina, služi kao dokaz na sudu no može služiti i za druge stručne potrebe. Djelovanje stalnog sudskog vještaka određeno je Pravilnikom o stalnim sudskim vještacima u sklopu Zakona o sudovima.

4.1.1. Uvjeti stjecanja zvanja stalnog sudskog vještaka

Prema Pravilniku o stalnim sudskim vještacima, Narodne novine br. 38/2014 članku 2. za stalnog sudskog vještaka u ovom slučaju za graditeljstvo i procjenu nekretnina može biti imenovana osoba koja je dužna zadovoljiti slijedeće uvjete:

- da je državljanin Republike Hrvatske, državljanin države članice Europske unije ili državljanin države potpisnice Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru,
- da je zdravstveno sposobna za obavljanje posla sudskog vještaka,
- da je nakon završetka odgovarajuće škole radila najmanje 8 godina ako je završila diplomski sveučilišni stručni, najmanje 10 godina ako je završila odgovarajući preddiplomski studij te najmanje 12 godina ako je završila odgovarajuću srednju školu,
- da je uspješno potrebnu završila stručnu obuku,

- da ima sklopljen ugovor o osiguranju od odgovornosti za obavljanje poslova stalnog sudskog vještaka.

Imenuje ih predsjednik županijskog ili trgovačkog suda za svoje područje na period od četiri godine te ih u potrebi može i razriješiti u bilo kojem trenutku. U nastavku na slici 8 slijedi Rješenje predsjednika Županijskog suda u Zagrebu o ponovnom imenovanju za stalnog sudskog vještaka za graditeljstvo i procjenu nekretnina.

REPUBLIKA HRVATSKA
ŽUPANIJSKI SUD U ZAGREBU
Zagreb, Trg Nikole Šubića Zrinskog 5
PREDSJEDNIK SUDA

Broj: 4 Su-81/17
Zagreb, 30. siječnja 2017.

RJEŠENJE

Predsjednik Županijskog suda u Zagrebu, odlučujući povodom zahtjeva na temelju članka 126. stavak 4. Zakona o sudovima (Narodne Novine br. 28/13, 33/15 i 82/15) u vezi s čl. 12. Pravilnika o stalnim sudskim vještacima (Narodne Novine br. 38/14, 123/15 i 23/16),

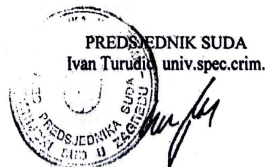
riješio je

dipl.ing.arh. iz Zagreba, ponovno se imenuje stalnom sudskom vještakinjom za **GRADITELJSTVO I PROCJENU NEKRETNINA** na vrijeme od četiri godine.

Obrazloženje

, podnijela je zahtjev za ponovno imenovanje stalnom sudskom vještakinjom za graditeljstvo i procjenu nekretnina, kojem zahtjevu je priložila dokumente propisane čl. 12. st. 3. Pravilnika o stalnim sudskim vještacima.

Nakon što je utvrđeno da ne postoje zapreke iz čl. 12. st. 4. Pravilnika, riješeno je kao u izreci.

O tome obavijest:

- 1.
2. Ministarstvo pravosuđa
3. U spis

Izvor: Poslovne knjige sudskog vještaka

4.1.2. Početak obavljanja djelatnosti slobodnog zanimanja sudskog vještaka

Postupak registracije samostalne djelatnosti, odnosno pokretanje obavljanja djelatnosti slobodnog zanimanja stalnog sudskog vještaka za graditeljstvo i procjenu nekretnina, započinje upisom u Registar poreznih obveznika. Obveznik poreza na dohodak od slobodnih zanimanja

prema Zakonu o porezu na dohodak, Narodne novine br. 183/20 dužan je u roku osam dana od početka obavljanja djelatnosti, odnosno početka ostvarivanja primitaka, predati prijavu u Registar poreznih obveznika. Prijava se podnosi nadležnoj ispostavi Porezne uprave na Obrascu RPO, Prijava u registar poreznih obveznika, koji je prikazan u nastavku na slici 9 obrascu navode se osobni podaci poreznog obveznika, razlog upisa u registar poreznih obveznika, podaci o opunomoćeniku te napomene poreznog obveznika.

Slika 9 Obrazac RPO

Obrazac RPO

TREŠNJEVKA
NADLEŽNA ISPOSTAVA POREZNE UPRAVE

PRIJAVA U REGISTAR POREZNIH OBVEZNIKA

1. OSOBNI PODACI POREZNOG OBVEZNIKA		NADNEVAK PREDAJE 02.06.2015
1.1. IME I PREZIME		MBG
1.2. IME RODITELJA		018
1.3. MJESTO PREBIVALIŠTA/BORAVIŠTA	ŠKOPČE B.	
1.4. ADRESA (ULICA I KUĆNI BROJ)		
2. RAZLOG UPISA U REGISTAR POREZNIH OBVEZNIKA		OZNAKA
2.1. PRIJAVA ILI PROMJENA PODATAKA O OSTVARIVANJU DOHOTKA OD OBRTA I SLOBODNIH ZANIMANJA		X
2.2. PRIJAVA ILI PROMJENA PODATAKA O OSTVARIVANJU DOHOTKA OD POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA KOJI SE OPOREZUJE KAO OBRT		
2.3. PRIJAVA ILI PROMJENA PODATAKA O OSTVARIVANJU DOHOTKA OD IMOVINE I IMOVINSKIH PRAVA		
2.4. PRIJAVA ILI PROMJENA PODATAKA O OSTVARIVANJU DOHOTKA IZRAVNO IZ INOZEMSTVA		
2.5. PRIJAVA ILI PROMJENA PODATAKA O OSTVARIVANJU DOHOTKA OD OBRTNIČKIH DJELATNOSTI KOJE SE PAUŠALNO OPOREZUJU		
2.6. PRIJAVA ILI PROMJENA PODATAKA O OSTVARIVANJU DOHOTKA OD DJELATNOSTI SLOBODNIH ZANIMANJA KOJE SE OPOREZUJU PO ODBITKU		
3. PODACI O OPUNOMOĆENIKU		
3.1. IME I PREZIME/NAZIV		MBG
3.2. MJESTO PREBIVALIŠTA/UOBIČAJENOG BORAVIŠTA/SJEDIŠTA		
3.3. ADRESA (ULICA I KUĆNI BROJ)		
4. NAPOMENE POREZNOG OBVEZNIKA		

M.P

(POPPIS POREZNOG OBVEZNIKA)

Izvor: Poslovne knjige sudskog vještaka

4.2. Računovodstveni tretman sudskog vještaka

U ovom dijelu slijedi prikaz stvarnih podataka iz poslovnih knjiga sudskog vještaka za graditeljstvo i procjenu nekretnina. Sudski vještak u sustavu je poreza na dohodak te vodi jednostavno knjigovodstvo. Obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti mogu biti samo obveznici poreza na dohodak, no mogu biti obveznici poreza na dohodak i obveznici poreza na dodanu vrijednost kao što je to slučaj kod navedenog subjekta. S obzirom da je obveznik poreza na dohodak prema Zakonu o porezu na dohodak dužan je voditi sljedeće poslovne knjige: Knjiga primitaka i izdataka, Popis dugotrajne imovine, Knjiga prometa te Evidencija o tražbinama i obvezama. Uz navedene poslovne knjige potrebno je voditi i pomoćne poslovne knjige poput Knjige ulaznih računa i Knjige izlaznih računa. Prikazani podaci iz poslovnih knjiga za sudskog vještaka odnose se na prethodnu 2022. godinu.

4.2.1. Knjiga primitaka i izdataka

Knjiga primitaka i izdataka (Obrazac KPI) predstavlja evidenciju o dnevnim poslovnim primicima i izdacima u poreznom razdoblju. U Obrazac KPI, unose se opći podaci o poreznom obvezniku i podaci o primicima te Knjiga primitaka i izdataka predstavlja temeljnu poslovnu knjigu na temelju koje se utvrđuje dohodak od samostalne djelatnosti i porezne obveze. Sudski vještak dužan je poslovne primitke i izdatke voditi prema načelu blagajne, što znači da primitak ostvaren kada kupac plati izlazni račun za procjenu nekretnina dok izdatak kada je ulazni račun od dobavljača plaćen. Na slici 10 prikazan je dio Obrazaca KPI za prosinac 2022. godine kada su ukupni primici iznosili 29.375,11 kuna, svi su naplaćeni na žiro-račun, i ukupni izdaci 46.824,22 kune, od čega je 12.259,00 kuna bilo u gotovini i ostatak od 38.606 kuna preko žiro-račun, te dohodak za 12. mjesec koji iznosi -23.324,63 kuna. Kroz redove Obrasca KPI vidljiv je opis isprave poput IZV 12 – NAKNADA BANKE koji predstavlja izdatak na žiro-račun u iznosu od 22,13 kune i TR PN 12/2022 što predstavlja izdatak za troškove putnih naloga za prosinac 2022. godine u iznosu 12.259,00 kuna te su isplaćeni u gotovini.

KNJIGA PRIMITAKA I IZDATAKA

I. OPĆI PODACI O POREZNOJ OBVEZNIKU														
1. NAZIV DJELATNOSTI: Samostalna djelatnost-stalni sudski vještak u graditeljstvu											ŠIFRA DJELATNOSTI: 8423			
2. IME I PREZIME PODUZETNIKA / NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI: - - - - -														
3. ADRESA PREBIVALIŠTA / UOBIČAJENOG BORAVIŠTA: - - - - -														
4. OIB PODUZETNIKA / NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI: - - - - -														
II. PODACI O PRIMICIMA I IZDACIMA														
R. br.	NADNEVAK PRIMITAKA/ IZDATAKA	BROJ TEMELJNICE	OPIS ISPRAVA	PRIMICI			PDV U PRIMICIMA	UKUPNI PRIMICI g (5+6+7-8)	IZDACI			PDV U IZDACIMA	IZDACI IZ čl. 22. st. 1. t. 1. i 5.	UKUPNO DOPUŠTENI IZDACI 15 (10+11+12-13-14)
				U GOTOVINI	NA ŽIRO - RAČUNU	U NARAVI			U GOTOVINI	NA ŽIRO - RAČUNU	U NARAVI			
1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	13	14	15	
495	31.12.2022		IZV 12- NAKNADA BANKE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	22,13	0,00	0,00	0,00	22,13
496	31.12.2022		tr taxi prijevoza	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	101,50	0,00	0,00	0,00	101,50
497	31.12.2022		tr parkiranja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	147,00	0,00	0,00	0,00	147,00
498	31.12.2022		tr ugošćenja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	167,00	0,00	0,00	0,00	167,00
499	31.12.2022		tr parkiranja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	0,00	0,00	0,00	75,00
500	31.12.2022		tr lisak	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	21,00	0,00	0,00	0,00	21,00
501	31.12.2022		tr parkiranja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	48,00	0,00	0,00	0,00	48,00
502	31.12.2022		tr ugošćenja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	144,50	0,00	0,00	0,00	144,50
503	31.12.2022		DM- DROGERIE MARKT d.o.o., RN: 116650/164/2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	245,10	0,00	49,02	0,00	196,08
492	31.12.2022		TR PN 12/2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12.259,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12.259,00
UKUPNO				0,00	29.375,11	0,00	5.875,00	23.500,11	12.259,00	38.608,95	0,00	4.041,22	0,00	46.824,73
													DOHODAK (9 - 15): -23.324,62	

Izvor: Poslovne knjige sudskog vještaka

4.2.2. Popis dugotrajne imovine

U popis dugotrajne imovine bilježi se dugotrajna imovina sudskog vještaka za graditeljstvo i procjenu nekretnina kojom raspolaže i koja je njegovo vlasništvo od trenutka nabave do potpunog otpisivanja imovine. Na slici 11 prikazan je popis dugotrajne imovine sudskog vještaka na dan 31.12.2022. godine koji se sastoji od općih podataka o poreznom obvezniku i podaci o dugotrajnoj imovini. U drugom dijelu popisa navedena je sva imovina koju sudski vještak posjeduje te nije otpisana do kraja. Na popisu je Prijenosno računalo koje spada u skupinu 009 (Računala, računalna oprema i programi) nabavne vrijednosti 11.748,80 kuna. Računalna oprema ima vijek trajanja 2 godine i amortizacijsku stopu, odnosno stopu otpisa,

50%. Iznos otpisa za računalo iznosi 2.937,20 kuna, a vrijednost prijenosnog računala na kraju 2022. godine iznosi 8.811,60 kuna.

Slika 11 Popis dugotrajne imovine na dan 31.12.2022. godine

POPIS DUGOTRAJNE IMOVINE NA DAN 31.12.2022 GODINE											Obrazac DI
I. OPĆI PODACI O POREZNOJ OBVEZNIKU											
1. NAZIV DJELATNOSTI											SAMOSTALNA DJELATNOST
2. IME I PREZIME PODUZETNIKA / NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI											
3. ADRESA PREBIVALIŠTA / UOBIČAJENOG BORAVIŠTA											Zagreb
4. OIB PODUZETNIKA / NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI											
II. PODACI O DUGOTRAJNOJ IMOVINI											
RED. BR.	NAZIV STVARI ILI PRAVA	ISPRAVA BROJ/ NADNEVAK	NABAVNA VRIJEDNOST	KNJIŽOV. VRIJEDNOST	VJEK TRAJANJA	STOPA OTPISA	IZNOS OTPISA	KNJISOVOD. VRIJED. STVARI ILI PRAVA NA KRAJU GODINE	AOP OZNAKA DUG. IM.1	DATUM OTUĐENJA DUGOTRAJNE IMOVINE	
1											
1	Prijenosno računalo DELL G15	320305/11 / 31.12.2021.	11.748,80	11.748,80	2,00	50,00	2.937,20	8.811,60	009		
		Ukupno:	11.748,80	11.748,80			2.937,20	8.811,60			

M.P.

Potpis _____

*001 - GRAĐEVINSKI OBJEKTI, 002 - BRODOVI VEĆI OD 1000 BRT, 003 - OSNOVNO STADO, 004 - NEMATERIJALNA IMOVINA, 005 - OSOBNI AUTOMOBILI, 006 - OPREMA, 007 - VOZILA (OSIM OSOBNIH AUTOMOBILA), 008 - MEHANIZACIJA, 009 - RAČUNALA, RAČUNALNA OPREMA I PROGRAMI, 010 - OPREMA ZA RAČUNALNE MREŽE, 011 - MOBILNI TELEFONI, 012 - ALATI, POGONSKI INVENTAR, 013 - OSTALA NESPOMENUTA DUGOTRAJNA IMOVINA

Izvor Poslovne knjige sudskog vještaka

4.2.3. Knjiga prometa

Knjiga prometa (Obrazac KPR) evidencija je u kojoj se na kraju jednog radnog dana upisuju primici ostvareni gotovinskim putem ili čekovima. Prema Zakonu o porezu na dodanu vrijednost nije potrebno voditi Knjigu prometa ako su ti podaci osigurani u drugim evidencijama poput Knjige I-RA. S obzirom da sudski vještak vodi Knjigu I-RA nije dužan voditi Knjigu prometa te ju ni ne vodi, no ni ne radi s gotovinskim novcem. Jedina mogućnost plaćanja usluga sudskog vještaka za graditeljstvo i procjenu nekretnina je preko transakcijskog računa.

4.2.4. Knjiga ulaznih računa

Knjiga ulaznih računa (Obrazac U-RA) predstavlja pomoćnu poslovnu knjigu u koju se upisuju ulazni računi, odnosno računi primljeni od dobavljača za kupljeno dobro ili uslugu od strane sudskog vještaka. Na slici 12 u nastavku prikazan je ulazni račun sudskog vještaka za usluge prijevoda s njemačkog jezika na hrvatski jezik. Knjigu ulaznih računa potrebno je voditi kronološkim redom po datumu.

Prilikom unošenja računa u Knjigu ulaznih računa potrebno je:

- unijeti ukupan iznos računa te voditi brigu o poreznim osnovicama poreza na dodanu vrijednost ili u ovom slučaju oslobođenja PDV-a na temelju članka 90. st.2. Zakona o PDV-u gdje se radi o malom poreznom obvezniku koji nije u sustavu poreza na dodanu vrijednost,
- mjesto, datum i vrijeme izdavanja računa te datum dospijeca računa,
- broj računa,
- podatke o dobavljaču (naziv, adresa i osobni identifikacijski broj).

Prilikom predaje prijave mjesečnog ili tromjesečnog poreza na dodanu vrijednost, porezni obveznik mora uz Obrazac PDV-a predati i Obrazac U-RA.

Slika 12 Ulazni račun sudskog vještaka

RAČUN 5/1/1

Mjesto, datum i vrijeme izdavanja računa: Drežnik Podokički, 21.1.2022. u 15:22

Mjesto i datum isporuke usluge: Zagreb, 21.1.2022.

Datum dospijea računa: 4.2.2022.

Redni broj	Naziv usluge	Jedinica mjere	Količina	Jedinična cijena	Ukupno HRK
1	Prijevod s njemačkog na hrvatski jezik dopisa Bank Austria	Autorska kartica	2,4	110,00	264,00
Ukupno					264,00

Napomena: Oslobođeno PDV-a na temelju članka 90. st.2. Zakona o PDV-u

Način plaćanja: transakcijski račun

vlasnica

Izvor Poslovne knjige sudskog vještaka

4.2.5. Knjiga izlaznih računa

Knjiga izlaznih računa (Obrazac I-RA) predstavlja pomoćnu poslovnu knjigu u koju se upisuju izlazni računi, odnosno računi sudskog vještaka za graditeljstvo i procjenu nekretnina za pružene usluge prema kupcima. Na slici 13 u nastavku prikazan je izlazni račun sudskog vještaka za procjenu nekretnina. Prilikom unošenja računa u Knjigu izlaznih računa potrebno je:

- unijeti ukupan iznos računa te voditi brigu o poreznim stopama poreza na dodanu vrijednost što je u ovom slučaju 25%,
- mjesto, datum i vrijeme izdavanja računa te datum dospijea računa,

- broj računa,
- podatke o kupcu (naziv, adresa i osobni identifikacijski broj).

S obzirom da se radi o sudskom vještaku koji vodi obračun poreza na dodanu vrijednost prema naplaćenim naknadama to mora biti navedeno na računu.

Slika 13 Izlazni račun sudskog vještaka

001

Obrazac R **OTP NEKRETNINE D.O.O.**

Račun br. **SS/P1/1**

datum izdavanja: **09.12.2022.**
 vrijeme izdavanja: **12:00:00**
 mjesto izdavanja: **Zagreb**
 OIB kupca:
 dospijeće: **16.12.2022.**
 račun sastavio:

BROJ	OPIS USLUGE	UKUPNO	NETTO	UPLATITI
		UPLAĆEN IZNOS	UPLAĆEN IZNOS	
334-10	procjena nekretnine,OTPB	2.000,00 kn	1.600,00 kn	800,00 kn
183-11	procjena nekretnine,SUNCECO	6.250,00 kn	5.000,00 kn	2.500,00 kn
194-11	procjena nekretnine,APPLIED CERAMICS	6.000,00 kn	4.800,00 kn	2.400,00 kn
193-11	procjena nekretnine,APPLIED CERAMICS	5.000,00 kn	4.000,00 kn	2.000,00 kn
192-11	procjena nekretnine,APPLIED CERAMICS	4.500,00 kn	3.600,00 kn	1.800,00 kn
191-11	procjena nekretnine,APPLIED CERAMICS	1.500,00 kn	1.200,00 kn	600,00 kn
190-11	procjena nekretnine,APPLIED CERAMICS	8.000,00 kn	6.400,00 kn	3.200,00 kn
UKUPNO :		33.250,00 kn	26.600,00 kn	13.300,00 kn
			PDV 25%	3.325,00 kn
SVE UKUPNO		33.250,00 kn		16.625,00 kn

osnovica: **13.300,00 kn**
 PDV25%: **3.325,00 kn**
Ukupno za naplatu: 16.625,00 kn
Ukupno za naplatu EUR: 2.206,52 EUR

Fiksni tečaj 1 EUR = 7,53450

Način plaćanja: transakcijski račun (T)

Porez je obračunat po osnovi Zakona o PDV-u.
 Za neplaćanje u roku zaračunavamo zakonsku zateznu kamatu.
 Napomena: obračun prema naplaćenju naknadi

Izvor: Poslovne knjige sudskog vještaka

4.3. Porezni tretman sudskog vještaka

Sudski vještak za graditeljstvo i procjenu nekretnina po osnovi obavljanja slobodnih zanimanja obveznik je poreza na dohodak i obveznik poreza na dodanu vrijednost te obveznik plaćanja obveznih doprinosa.

4.3.1. Porez na dohodak

Sudski vještak nakon evidencije poslovnih događaja u odgovarajuće poslovne knjige, mora zaključiti poslovnu godinu te kao obveznik poreza na dohodak predati godišnju prijavu poreza na dohodak (Obrazac DOH). Prijava se podnosi nadležnoj Poreznoj upravi prema mjestu prebivališta ili boravišta do kraja veljače tekuće godine za prethodnu, odnosno Prijava poreza na dohodak za 2022. godinu morala te predati do 28. veljače 2023. godine. Ministarstvo financija pravilnikom propisuje oblik i sadržaj porezne prijave te se Pravilnik može pronaći na stranicama Porezne uprave. Prijava poreza na dohodak sastoji se od:

- općih podataka,
- podaci o uzdržavanim članovima uže obitelji,
- podaci o uvećanju osobnog odbitka,
- podaci o dohotku i plaćenom predujmu poreza i prireza,
- sveukupno dohodak, uplaćeni porez i prirez,
- podaci o olakšicama, oslobođenjima i poticajima,
- popis priloženih isprava i
- napomene poreznog obveznika/opunomoćenika/poreznog savjetnika.

Godišnja prijava poreza na dohodak od slobodnog zanimanja obračunava se na način da se od poslovnih primitaka oduzmu poslovni izdaci nastali u poreznom razdoblju zatim se oduzimaju plaće novozaposlenima, što u slučaju sudskog vještaka nema, iznosi državnih potpora za obrazovanje i izobrazbu, iznosi izdataka za istraživanje i razvoj te iznos prenesenog gubitka te se na taj način dobiva dohodak od slobodnog zanimanja.

Na slici 14 prikazan je Obrazac P-PPI, kojeg je potrebno priložiti godišnjoj prijavi poreza na dohodak, na kojem se vide ukupni poslovni primitci i ukupni poslovni izdaci te ostvareni dohodak sudskog vještaka za 2022. godinu.

PREGLED POSLOVNIH PRIMITAKA I IZDATAKA OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OSTVARENIH
U 2022. GODINI

I. OPĆI PODACI O POREZNOJ OBVEZNIKU

1. IME I PREZIME:
2. ADRESA PREBIVALIŠTA / UOBIČAJENOG BORAVIŠTA:
3. OIB:

OPIS	IZNOS (u kunama i lipama)
II. PRIMICI	
1. primici u gotovini	0,00
2. primici putem žiro-računa	718.718,54
3. primici u naravi	0,00
4. primici u svezi otuđenja materijalne i nematerijalne imovine	0,00
5. primici poreznog razdoblja u visini iznosa evidentiranih izdataka nastalih temeljem amortizacije iz članka 31. stavak 7. Zakona	0,00
6. PDV u primicima ⁽¹⁾	143.742,22
7. UKUPNO PRIMICI (1. + 2. + 3. - 6.)	574.976,32
III. IZDACI	
1. izdaci u gotovini	115.264,40
2. izdaci putem žiro-računa	452.435,90
3. izdaci u naravi	2.937,20
4. izdaci otpisa	0,00
5. izdaci reprezentacije	0,00
6. izdaci u svezi s otuđenjem materijalne i nematerijalne imovine	0,00
7. PDV u izdacima ⁽²⁾	44.094,92
8. izdaci koji se porezno ne priznaju iz članka 33. Zakona	2.392,24
9. UKUPNO IZDACI (1. + 2. + 3. - 7. - 8.)	524.150,34
IV. OSTVARENO DOHODAK / GUBITAK (II.7 - III.9)	50.825,98
V. DODATAK PREGLEDU POSLOVNIH PRIMITAKA I IZDATAKA	
1. broj zaposlenih radnika na dan 31. prosinca	0
2. razlika između prometa po žiro-računu i iskazanih primitaka pod II.2. (2.1. + 2.2. + 2.3. + 2.4. + 2.5. + 2.6.)	10.465,35
2.1. polog utrška koji je iskazan pod II.1.	0,00
2.2. polog utrška iz ranijeg poreznog razdoblja	0,00
2.3. primljeni iznos kredita	0,00
2.4. primljeni iznos zajmova	0,00
2.5. primljeni iznosi po osnovi državnih pomoći, poticaja i potpora namijenjenih za nabavu dugotrajne imovine koja podliježe amortizaciji	0,00
2.6. ostali navedeni primici, koji se ne smatraju oporezivim primicima	10.465,35
NADNEVAK	20.2.2023.

POTPIS POREZNOG OBVEZNIKA

1. iznos upisuju samo porezni obveznici koji su istovremeno i obveznici poreza na dodanu vrijednost

2. iznos upisuju samo porezni obveznici koji su istovremeno i obveznici poreza na dodanu vrijednost

Izvor: Poslovne knjige sudskog vještaka

Ukupni primici sudskog vještaka iznosili su 574.976,32 kune od čega su primici putem žiro-računa iznosili 718.718,54 kune te je u njima iznos PDV-a iznosio 143.742,22 kune. Ukupne prihode dobijemo kad od primitaka putem žiro-računa oduzmemo iznos PDV-a u primicima. Ukupni izdaci iznosili su 523.150,34 kune od čega je u gotovini bilo 115.264,40 kuna, putem žiro-računa 452.435,90 kuna, izdaci u naravi iznosili su 2.937,20 kuna te iznos PDV-a u

izdacima koji je iznosio 44.094,92 kune i porezno nepriznati izdaci prema članku 33. Zakona u iznosu 2.392,24 kune. Ukupne izdatke dobijemo kad od ukupnog iznosa izdataka u gotovinu, putem žiro-računa i u naravi oduzmemo iznos PDV-a u izdacima i iznos porezno nepriznatih izdataka. Razlikom između ukupnih primitaka i ukupnih izdataka dobijemo dohodak sudskog vještaka za 2022. godinu koji iznosi 50.825,98 kuna.

Nakon što dobijemo dohodak od slobodnih zanimanja umanjujemo ga za iznos osobnog odbitka. Osobni odbitak sudskog vještaka, s obzirom da nema uzdržavanih članova ni djece, iznosi 2.500,00 kune te ga uvećavamo za koeficijent 1,5 što nam dovodi do iznosa od 4.000,00 kuna mjesečno što je 48.000,00 kuna na godišnjoj razini.

Nakon što od dohotka oduzmemo osnovni osobni odbitak osobni godišnji odbitak prema Zakonu o porezu na dohodak može se uvećati za:

- svotu plaćenu za obvezno zdravstveno osiguranje, do visine propisanog obveznog doprinosa za zdravstveno osiguranje i
- za darivanje u tuzemstvu do 2% primitka za koje je u prethodnoj godini podnesena godišnja porezna prijava i utvrđen godišnji porez na dohodak.

Sudski vještak za 2022. godinu nije imao mogućnost uvećavanja dohotka.

Kroz Obrazac P-PPI utvrđen je dohodak sudskog vještaka koji iznosi 50.825,98 kuna što je i vidljivo iz slike 15 koja prikazuje odjeljak 4.3.1.1. Obrasca DOH gdje je također vidljiv ostvareni dohodak. Sudski vještak nije ostvario gubitak u prethodnoj poslovnoj godini pa umanjenje dohotka za prethodnu poslovnu godinu pa tako umanjenje za preneseni gubitak iznosi 0,00 kuna. Porezna osnovica poreza na dohodak za 2022. godinu računa se kao razlika dohotka (50.825,98 kuna) i osnovnog osobnog odbitka (48.000,00) i iznosi 2.825,98 kuna. S obzirom na ostvareni dohodak sudski vještak plaća porez na dohodak po stopi od 20% te iznos poreza na dohodak za 2022. godinu je 505,20 kuna. Prebivalište i boravište sudskog vještaka nalaze se u Gradu Zagrebu stoga plaća prirez po stopi od 18%. Osnovica za izračun prireza je iznos poreza na dohodak te dobijemo iznos prireza koji iznosi 101,74 kune. Ukupan iznos poreza na dohodak i prireza je 606,94 kune i broj mjeseci poslovanja je 12. Dijeljenjem iznosa poreza i prireza s brojem mjeseci dobijemo predujam poreza na dohodak za sljedeće porezno razdoblje, koji se odnosi na 2023. godinu, u iznosu 50,58 kuna koji je vidljiv u odjeljku 4.3.4..

Kroz 2022. godinu sudski vještak za graditeljstvo i procjenu nekretnina ukupno je uplatio poreza i prireza 2.887,97 kuna. Nakon što Porezna uprava verificira i pregleda Obrazac DOH, razliku obračunatog poreza na dohodak i prireza po poreznoj prijavi za 2022. godinu u iznosu 2.221,03 moguće je zatražiti preknjiženje na akontacije poreza i prireza za sljedeću 2023. godinu ili zatražiti povrat sredstava na žiro-račun sudskog vještaka.

Slika 15 Obrazac DOH za 2022. godinu

4.3.1. DOHODAK / GUBITAK OSTVAREN U TEKUĆOJ GODINI								
4.3.1.1. TUZEMNI DOHODAK								
		ZAJEDNIČKI DOHODAK				UPLAĆENI POREZ I PRIREZ		
R.br.	DOHODAK/ GUBITAK POJEDINCA	UMANJENJA DOHOTKA / UVEĆANJE GUBITKA POJEDINCA (ukupno pod 4.3.5. stup.3.)	OIB nositelja zajedničke djelatnosti	IZNOS DOHOTKA / GUBITKA	GUBITAK (< 0)	DOHODAK (> ILI = 0)	TUZEMNI	INOZEMNI
1	2	3	4	5	6 (2-3+5)	7 (2-3+5)	8	9
1.	50.825,98	0,00		0,00	0,00	50.825,98	2.887,97	0,00
2.								
3.								
4.3.1.2. INOZEMNI DOHODAK								
R.br.	DRŽAVA IZVORA							
1.								
2.								
3.								
UKUPNO 4.3.1.					0,00	50.825,98	2.887,97	0,00
4.3.2. UMANJENJE ZA PRENESENI GUBITAK (4.3.6. stup.4.)						0,00		
4.3.3. UKUPNO DOHODAK (4.3.1. stup.7. - 4.3.2.), UPLAĆENI POREZ I PRIREZ						50.825,98	2.887,97	0,00
4.3.4. PREDUJAM POREZA NA DOHODAK ZA SLJEDEĆE POREZNO RAZDOBLJE					Broj mjeseci poslovanja: 12		55,58	
4.3.5. UMANJENJA DOHOTKA POJEDINCA								
R.br.	UMANJENJE DOHOTKA ZA				IZNOS			
1.	2				3			
1.	PLAĆE NOVOZAPOSLJENIH OSOBA				0,00			
2.	DRŽAVNA POTPORA MALE VRIJEDNOSTI ZA IZVOĐENJE PRAKTIČNE NASTAVE I VJEŽBE NAUKOVANJA U SUSTAVU VEZANIH OBRTA				0,00			
3.	DRŽAVNE POTPORE ZA OBRAZOVANJE I IZOBRAZBU				0,00			
4.	IZDATKE ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA				0,00			
UKUPNO 4.3.5.					0,00			
4.3.6. GUBITAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI ZA PRIENOS								
R.br.	GODINA	IZNOS PRENESENOG GUBITKA	UMANJENJE GUBITKA U TEKUĆOJ GODINI	IZNOS GUBITKA U TEKUĆOJ GODINI (pod 4.3.1. stup.6.)	GUBITAK ZA PRIENOS			
1	2	3	4	5	6 ((3-4) ili (3+5))			
1.	2017.	0,00	0,00	0,00	0,00			
2.	2018.	0,00	0,00	0,00	0,00			
3.	2019.	0,00	0,00	0,00	0,00			
4.	2020.	0,00	0,00	0,00	0,00			
5.	2021.	0,00	0,00	0,00	0,00			
6.	2022.	0,00	0,00	0,00	0,00			
4.3.7. DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OSTVAREN NA POTPOMOŽNUTIM PODRUČJIMA I PODRUČJU GRADA VUKOVARA ZA KOJI SU PROPISANE OLAKŠICE								
R.br.	POTPOMOŽNUTA PODRUČJA I PODRUČJE GRADA VUKOVARA			IZNOS DOHOTKA	UDIJO (4.3.7. stup.3. / sveukupni dohodak pod 5.) u postotku			
1	2			3	4			
1.	I. SKUPINA			0,00	0,00%			
2.	GRAD VUKOVAR			0,00	0,00%			

Izvor: Poslovne knjige sudskog vještaka

4.3.2. Porez na dodanu vrijednost

Sudski vještak za graditeljstvo i procjenu nekretnina u sustavu je poreza na dodanu vrijednost, a obračunava i plaća PDV na temelju naplaćenih naknada. Prema članku 125.i Zakona o poreza na dodanu vrijednost porezna osnovica nastaje istekom razdoblja oporezivanja, u slučaju sudskog vještaka tri mjeseca, u kojem je naknada primljena ili naplaćena, dok se pretporez može koristiti tek po obavljenom plaćanju. Prijava poreza na dodanu vrijednost predaje se do 20. u mjesecu za prethodni mjesec i podnosi se na Obrascu PDV. Mogućnost je mjesečne predaje Obrasca PDV i na godišnjoj bazi ih se onda predaje 12, dok postoji i mogućnost kvartalne predaje Obrasca PDV i na godišnjoj bazi ih je 4. Na slici 16 i 17 u nastavku prikazan je Obrazac PDV sudskog vještaka koji se odnosi za razdoblje od 01. listopada do 31. prosinca 2022. godine što znači da se radi o kvartalnom obračunu poreza na dodanu vrijednost. U Obrascu PDV navedene su porezna osnovica i iznos PDV-a po stopama 5%, 13% i 25%. U četvrtom kvartalu sudski vještak imao je iznos poreza 22.543,75 kuna i sve se odnosilo na isporuke dobara i usluga unutar Republike Hrvatske po stopi od 25%. Porezna osnovica iznosila je 90.175,00 kuna. Pretporez za četvrti kvartal iznosio je 6.896,07 kuna od čega je 3,95 kuna bio pretporez od primljenih isporuka u tuzemstvu po stopi od 5%, 25,10 kuna pretporez od primljenih isporuka u tuzemstvu po stopi od 13% i 6.867,02 kuna pretporez od primljenih isporuka u tuzemstvu po stopi 25%. Ukupna razlika za obvezu ili za povrat poreza na dodanu vrijednost dobije se razlikom poreza i pretporeza. Na slici 17 vidljiva je obveza PDV-a u obračunskom razdoblju u iznosu 15.647,68 kuna i sudski vještak je dužan navedeni iznos uplatiti do kraja mjeseca prijave poreza na dodanu vrijednost. Navedeni iznos bilo je potrebno uplatiti do kraja 31. siječnja 2023. godine. U slučaju da pretporez iznosi više od poreza za porezno razdoblje, moguće je podnijeti zahtjev za povrat sredstava na žiro-račun sudskog vještaka, ostaviti sredstva kao predujam za sljedeće porezno razdoblje ili ustupiti povrat poreza na dodanu vrijednost drugom poreznom obvezniku. Na slici 15 i 16 prikazan je Obrazac PDV-a, gdje se na prvoj stranici obrasca vidi porez i pretporez za navedeno razdoblje, dok na drugoj stranici obrasca vidi ukupna razlika za četvrti kvartal 2022. godine.

Slika 16 Obrazac PDV za IV. kvartal - prva strana

POREZNI OBVEZNIK (naziv/ime i prezime i adresa: mjesto, ulica i broj)			POREZNI ZASTUPNIK (naziv/ime i prezime i adresa: mjesto, ulica i broj)			NADLEŽNA ISPOSTAVA POREZNE UPRAVE								
						PRIJAVA PDV-a ZA RAZDOBLJE								
						OD	0	1	1	0	DO	3	1	1
OPIS			POREZNA OSNOVICA (Iznos u kunama i lipama)			PDV PO STOPI 5%, 13% i 25% (Iznos u kunama i lipama)								
OBRAČUN PDV-a U OBAVLJENIM TRANSAKCIJAMA DOBARA I USLUGA-UKUPNO(I.+II.)			90.175,00			X X X X X								
I. TRANSAKCIJE KOJE NE PODLIJEŽU OPOREZIVANJU I OSLOBODENE UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.)			0,00			X X X X X								
1. ISPORUKE U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (tuzemni prijenos porezne obveze)			0,00			X X X X X								
2. ISPORUKE DOBARA OBAVLJENE U DRUGIM DRŽAVAMA ČLANICAMA			0,00			X X X X X								
3. ISPORUKE DOBARA UNUTAR EU			0,00			X X X X X								
4. OBAVLJENE USLUGE UNUTAR EU			0,00											
5. OBAVLJENE USLUGE OSOBAMA BEZ SJEDIŠTA U RH			0,00			X X X X X								
6. SASTAVLJANJE I POSTAVLJANJE DOBARA U DRUGOJ DRŽAVI ČLANICI EU			0,00			X X X X X								
7. ISPORUKE NOVIH PRIJEVOZNIH SREDSTAVA U EU			0,00			X X X X X								
8. TUZEMNE ISPORUKE			0,00			X X X X X								
9. IZVOZNE ISPORUKE			0,00			X X X X X								
10. OSTALA OSLOBODANJA			0,00			X X X X X								
II. OPOREZIVE TRANSAKCIJE - UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.+11.+12.+13.+14.)			90.175,00			22.543,75								
1. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH po stopi 5%			0,00			0,00								
2. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH po stopi 13%			0,00			0,00								
3. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH po stopi 25%			90.175,00			22.543,75								
4. PRIMLJENE ISPORUKE U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (tuzemni prijenos porezne obveze)			0,00			0,00								
5. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU po stopi 5%			0,00			0,00								
6. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU po stopi 13%			0,00			0,00								
7. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU po stopi 25%			0,00			0,00								
8. PRIMLJENE USLUGE IZ EU po stopi 5%			0,00			0,00								
9. PRIMLJENE USLUGE IZ EU po stopi 13%			0,00			0,00								
10. PRIMLJENE USLUGE IZ EU po stopi 25%			0,00			0,00								
11. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 5%			0,00			0,00								
12. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 13%			0,00			0,00								
13. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 25%			0,00			0,00								
14. NAKNADNO OSLOBODENJE IZVOZA U OKVIRU OSOBNOG PUTNIČKOG PROMETA			0,00			0,00								
15. OBRAČUNANI PDV PRI UVOZU			0,00			0,00								
OBRAČUNANI PRETPOREZ - UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.+11.+12.+13.+14.+15.)			27.740,02			6.896,07								
1. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi od 5%			78,93			3,95								
2. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi od 13%			193,00			25,10								
3. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi od 25%			27.468,09			6.867,02								
4. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (tuzemni prijenos porezne obveze)			0,00			0,00								
5. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 5%			0,00			0,00								
6. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 13%			0,00			0,00								
7. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 25%			0,00			0,00								
8. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU po stopi 5%			0,00			0,00								
9. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU po stopi 13%			0,00			0,00								
10. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU po stopi 25%			0,00			0,00								
11. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 5%			0,00			0,00								
12. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 13%			0,00			0,00								
13. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 25%			0,00			0,00								

Izvor: Poslovne knjige sudskog vještaka

Slika 17 Obrazac PDV za IV. kvartal - druga strana

OBRAZAC PDV		
14. PRETPOREZ PRI UVOZU	0,00	0,00
15. ISPRAVCI PRETPOREZA	X X X X X	0,00
IV. OBVEZA PDV-a U OBRAČUNSKOM RAZDOBLJU: ZA UPLATU (II-III.) ILI ZA POVRAT (III-II.)	X X X X X	15.647,68
V. PO PRETHODNOM OBRAČUNU: NEUPLAĆENI PDV DO DANA PODNOŠENJA OVE PRLJAVE - VIŠE UPLAĆENO - POREZNI KREDIT	X X X X X	0,00
VI. UKUPNO RAZLIKA: ZA UPLATU / ZA POVRAT	X X X X X	15.647,68
VII. IZNOS GODIŠNJEG RAZMJERNOG ODBITKA PRETPOREZA (%)	0,00	

OPIS	VRIJEDNOST ISPORUKE IZNOS U KUNAMA I LIPAMA	
VIII. OSTALI PODACI		
1. ZA ISPRAVAK PRETPOREZA (UKUPNO 1.1.+1.2.+1.3.+1.4.+1.5.)	0,00	
1.1. NABAVA NEKRETNINA	0,00	
1.2. NABAVA OSOBNIH AUTOMOBILA I DRUGIH SREDSTAVA ZA OSOBNI PRIJEVOZ	0,00	
1.3. PRODAJA OSOBNIH AUTOMOBILA I DRUGIH SREDSTAVA ZA OSOBNI PRIJEVOZ	0,00	
1.4. NABAVA OSTALE DUGOTRAJNE IMOVINE	0,00	
1.5. PRODAJA OSTALE DUGOTRAJNE IMOVINE	0,00	
2. OTUĐENJE/STJECANJE GOSPODARSKE CJELINE ILI POGNA	0,00	
3. ISPORUKA NEKRETNINA	0,00	
3.1. ISPORUKA IZ ČLANKA 40. STAVKA 1. TOČKA J) I K) ZAKONA	0,00	BROJ NEKRETNINA 0,00
3.2. ISPORUKA IZ ČLANKA 40. STAVKA 4. ZAKONA	0,00	BROJ NEKRETNINA 0,00
3.3. ISPORUKA NEKRETNINA KOJE SU OPOREZIVE PDV-OM	0,00	BROJ NEKRETNINA 0,00
4. UKUPNO PRIMIJENE USLUGE OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH (EU + TREĆE ZEMLJE)	0,00	
5. UKUPNO OBAVLJENE USLUGE POREZNIH OBVEZNICIMA BEZ SJEDIŠTA U RH (EU + TREĆE ZEMLJE)	0,00	
6. PRIMIJENA DOBARA IZ EU U OKVIRU TROSTRANOG POSLA	0,00	
7. POSTUPAK OPOREZIVANJA PREMA NAPLAĆENIM NAKNADAMA		DA

kn kn kn
 POVRAT PREDUJAM USTUP POVRATA

OBRAČUN SASTAVIO (ime, prezime i potpis) _____

POTPIS _____

Izvor: Poslovne knjige sudskog vještaka

4.3.3. Doprinosi za obvezna osiguranja

Sudski vještak za graditeljstvo i procjenu nekretnina ima propisanu obvezu plaćanja obveznih doprinosa te s obzirom da se radi o samozaposlenoj osobi, sudski vještak dužan je cijeli iznos snositi sam. Obvezne doprinose sudski vještak dužan je podmiriti do 15. tekućeg mjeseca za prethodni mjesec. Na slici 18 prikazana je stanica A Obrasca JOPPD s datum 15. prosinac 2022. godine što znači da se odnosi na mjesec studeni 2022. godine. Prvi dio Obrasca JOPPD navodi podatke o podnositelju izvješća dok drugi dio sadrži podatke o ukupnom iznosu

obračunanog predujma na dohodak i prireza porezu na dohodak. Osnovica za obračun doprinosa po osnovni obavljanja samostalne djelatnosti iznosi 10.490,70 kuna. Sudski vještak dužan je plaćati:

- doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po stopi 15% koja iznosi 1.573,61 kuna,
- doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje po stopi 5% koja iznosi 524,54 kuna i
- doprinos za zdravstveno osiguranje po stopi 16% koja iznosi 1.730,97 kuna.

Svi navedeni iznosi vidljivi su unutar Obrasca JOPPD pod osiguranje po osnovni obavljanja samostalne djelatnosti koje su same sebi obvezne obračunati doprinose.

Za mjesec studeni 2022. godine nije bilo isplate neoporezivih primitaka, ali inače pod neoporezive primitke ulaze naknade troškova prijevoza na posao i s posla, paušalne naknade za prehranu radnika, naknade za odvojen život od obitelji, novčane nagrade za ostvarene radne rezultate i drugi oblici dodatnog nagrađivanja radnika.

Prema Naredbi o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja (NN 127/2021) za 2022. godinu koju donosi Ministar financija samostalna djelatnost slobodnog zanimanja na mjesečnoj razini mora plaćati doprinose u iznosu 3.829,11 kuna, dok samostalna djelatnost obrta u slučaju obveznika na dohodak mjesečno plaća 2.262,65 kuna što obrt čini jeftinijim za plaćanje doprinosa u iznosu 1.566,46 kuna mjesečno. No, dugoročno gledano sudski vještak u budućnosti može očekivati veća primanja kada ode u mirovinu.

Slika 18 Obrazac JOPPD - prva strana

MINISTARSTVO FINANCIJA, POREZNA UPRAVA
SREDIŠNJI REGISTAR OSIGURANIKA

OBRAZAC JOPPD
- STRANICA A -

I Z V J E Š Ć E
o primicima, porezu na dohodak i prizrežu te doprinosima za obvezna osiguranja
na dan 15.12.2022.

I.	OZNAKA IZVJEŠĆA	22349	II.	VRSTA IZVJEŠĆA	1	
III.	PODACI O:		III.1.	PODNOŠITELJU IZVJEŠĆA	III.2.	OBVEZNIKU PLAĆANJA
1.	Naziv/ime i prezime					
2.	Adresa					
3.	Adresa elektroničke pošte					
4.	OIB					
5.	Oznaka podnositelja		2			
IV.1.	BROJ OSOBA ZA KOJE SE PODNOŠI IZVJEŠĆE		1	IV.2.	BROJ REDAKA NA POPISU POJEDINAČNIH OBRAČUNA SA STRANICE B	1
V.	PODACI O UKUPNOM IZNOSU OBRAČUNANOG PREDUJMA POREZA NA DOHODAK I PRIZREŽU POREZI NA DOHODAK					I Z N O S
1.	Ukupan iznos predujma poreza za dohodak i prizrežu porezu na dohodak po osnovi nesamostalnog rada (1.1.+1.2.)					0,00
1.1.	Ukupan zbroj stupaca 14.1. i 14.2. sa stranice B pod oznakom atjecatelja primitka/osiguranika (plaća)					0,00
1.2.	Ukupan zbroj stupaca 14.1. i 14.2. sa stranice B pod oznakom atjecatelja primitka/osiguranika (mirovina)					0,00
2.	Ukupan iznos predujma poreza na dohodak i prizrežu porezu na dohodak po osnovi dohotka od kapitala					0,00
3.	Ukupan iznos predujma poreza na dohodak i prizrežu porezu na dohodak po osnovi dohotka od imovinskih prava i posebnih vrsta imovine					0,00
4.	Ukupan iznos predujma poreza na dohodak i prizrežu porezu na dohodak po osnovi dohotka od osiguranja					0,00
5.	Ukupan iznos predujma poreza na dohodak i prizrežu porezu na dohodak po osnovi primitka od kojeg se utvrđuje drugi dohodak					0,00
6.	Ukupan iznos predujma poreza na dohodak i prizrežu porezu na dohodak po osnovi dohotka od kamata					0,00
VI.	PODACI O UKUPNOM IZNOSU OBRAČUNANOG DOPRINOSA					
VI.1.	DOPRINOS ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU GENERACIJSKE SOLIDARNOSTI					
1.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po osnovi radnog odnosa					0,00
2.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po osnovi drugog dohotka					0,00
3.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po osnovi poduzetničke plaće					0,00
4.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za osiguranike za koje se doprinos uplaćuje prema posebnim propisima					0,00
5.	Ukupan iznos posebnog doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za osiguranike za osobe osigurane s određenim okolnostima					0,00
6.	Ukupan iznos dodatnog doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za staž osiguranika koji se računa s povećanim trajanjem					0,00
7.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti za osobe koje su same za sebe obvezne obračunati doprinose					1.573,61
VI.2.	DOPRINOS ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU INDIVIDUALNE KAPITALIZIRANE ŠTEDNJE					
1.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje po osnovi radnog odnosa					0,00
2.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje po osnovi drugog dohotka					0,00
3.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje po osnovi poduzetničke plaće					0,00
4.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje za osiguranike za koje se doprinos uplaćuje prema posebnim propisima					0,00

Izvor: Poslovne knjige sudskog vještaka

Slika 19 Obrazac JOPPD – druga strana

5.	Ukupan iznos dodatnog doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje za staž osiguranika koji se računa s povećanim trajanjem	0,00
6.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti za osobe koje su same za sebe obvezne obračunati doprinose	524,54
VI.3.	DOPRINOS ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE	
1.	Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje po osnovi radnog odnosa	0,00
2.	Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje na radu po osnovi radnog odnosa	0,00
3.	Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje po osnovi poduzetničke plaće	0,00
4.	Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje za zaštitu zdravlja na radu po osnovi poduzetničke plaće	0,00
5.	Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje po osnovi drugog dohotka	0,00
6.	Ukupan iznos posebnog doprinosa za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu	0,00
7.	Ukupan iznos dodatnog doprinosa za zdravstveno osiguranje - za obveznike po osnovi korisnika mirovina	0,00
8.	Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje - za osiguranike za koje se doprinos uplaćuje prema posebnim propisima	0,00
9.	Ukupan iznos doprinosa za zaštitu zdravlja na radu - za osiguranike za koje se doprinos uplaćuje prema posebnim propisima	0,00
10.	Ukupan iznos posebnog doprinosa za zaštitu zdravlja na radu - za osobe osigurane u određenim okolnostima	0,00
11.	Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti za osobe koje su same za sebe obvezne obračunati doprinose	1.730,97
12.	Ukupan iznos doprinosa za zaštitu zdravlja na radu po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti za osobe koje su same za sebe obvezne obračunati doprinose	0,00
VI.4.	DOPRINOS ZA ZAPOSILJAVANJE	
1.	Ukupan iznos doprinosa za zapošljavanje	0,00
2.	Ukupan iznos posebnog doprinosa za zapošljavanje osoba s invaliditetom	0,00
3.	Ukupan iznos doprinosa za zapošljavanje po osnovi poduzetničke plaće	0,00
4.	Ukupan iznos doprinosa za zapošljavanje po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti za osobe koje su same za sebe obvezne obračunati doprinose	0,00
VII.	ISPLAĆENI NEOPOREZIVI PRIMICI	
		0,00
VIII.	NAPLAĆENA KAMATA ZA DOPRINOS ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU INDIVIDUALNE KAPITALIZIRANE ŠTEDNJE	
		0,00
IX.	UKUPAN IZNOS NEOPOREZIVIH PRIMITAKA NEREZIDENATA KOJE ISPLAĆUJU NEPROFITNE ORGANIZACIJE DO PROPISANOG IZNOSA	
		0,00
X.	PODACI O BROJU OSOBA I NAKNADI UTVRĐENOJ SUKLADNO ODREDBAMA ZAKONA O PROFESIONALNOJ REHABILITACIJI I ZAPOSILJAVANJU OSOBA S INVALIDITETOM	
1.	Broj osoba s invaliditetom koje je obveznik bio dužan zaposliti	0
2.	Iznos obračunane naknade	0,00

IZVJEŠĆE SASTAVIO
(IME, PREZIME I POTPIS)
POTPIS SLUŽBENIKA PU

POTPIS I PEČAT
OVLASŢENE OSOBE
OBVEZNIKA PODNOŠENJA
DATUM PRIMITKA

Izvor: Poslovne knjige sudskog vještaka

5. ZAKLJUČAK

Djelatnostima slobodnih zanimanja smatraju se profesionalne djelatnosti fizičkih osoba koje su po toj osnovi obvezno osigurane prema propisima koji uređuju obvezna osiguranja, odnosno djelatnosti fizičkih osoba kojima su to osnovne djelatnosti i koje su po toj osnovi upisane u registar poreznih obveznika poreza na dohodak. U djelatnosti taksativno se navode djelatnosti zdravstvenih radnika, veterinarar, odvjetnika, arhitekata, poreznih savjetnika, inženjera i slično, ali i djelatnosti znanstvenika, književnika, predavača, novinara, umjetnika i sportaša. Pravilnici i zakoni uključujući Zakon o porezu na dohodak, Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Zakon o doprinosima, Zakon o računovodstvu, Pravilnik o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti, Pravilnik o porezu na dohodak i drugi navedeni u radu reguliraju način vođenja poslovnih knjiga i porezne propise koje moraju poštivati osobe koje se bave slobodnom djelatnosti u okvirima Republike Hrvatske.

U radu je pobliže opisan računovodstveni i porezni tretman na primjeru samostalnog sudskog vještaka za graditeljstvo i procjenu nekretnina. Djelatnost sudskog vještaka uređena je Pravilnikom o stalnim sudskim vještacima u sklopu Zakona o sudovima.

Kroz detaljan prikaz načina vođenja poslovnih knjiga u koji ulaze Knjiga primitaka i izdataka, Knjiga prometa, Popis dugotrajne imovine, Knjiga ulaznih i izlaznih računa primjerima je prikazano kako voditi i ispunjavati iste. Ovlašteni sudski vještak za graditeljstvo i procjenu nekretnine kao slobodna djelatnost obveznik je prijave poreza na dohodak pri čemu podnosi godišnju prijavu poreza na dohodak, ali i obveznik poreza na dodanu vrijednost. Uz navedene poreze navedeni je i obveznik plaćanja doprinosa za obvezna osiguranja.

Način vođenja poslovnih knjiga obrtnika i slobodnog zanimanja vrlo je sličan, no razlika je vidljiva kod visine iznosa za obvezne doprinose. Kao što je utvrđeno obrtnik obveznik poreza na dohodak mjesečno plaća 2.262,65 kn doprinosa dok djelatnost slobodnog zanimanja, u ovom slučaju djelatnost ovlaštenog sudskog vještaka za graditeljstvo i procjenu nekretnina, plaća doprinose u visini od 3.829,11 kn. Slijedom navedenog obrt je „jeftiniji“ za plaćanje doprinosa, no dugoročno gledano sudski vještak u budućnosti može očekivati veća primanja kada ode u mirovinu.

Slobodna zanimanja odgovorna su za važne javne usluge u područjima kao što su zdravstvo, pravosuđe, sigurnost, jezik i umjetnost. Imaju važnu ulogu u društvu i stvaraju vrijednost za

društvo u cjelini te ih treba poticati na rad i osnivanje samostalnih djelatnosti kako bi njihov rad bio adekvatno kompenziran.

LITERATURA:

1. Belak, V. (2006). Profesionalno računovodstvo: prema MSFI i hrvatskim poreznim propisima. Zagreb: Zgombić & partneri
2. Debeljak, Z., (2022.), Statističke informacije lipanj 2022., Hrvatska obrtnička komora
3. Dražić Lutilsky, I., Dragija, M., Primorac, M., Šimović, H. (2015.), Računovodstvo poreza, Zagreb: Ekonomski fakultet
4. Europski gospodarski i socijalni odbor (2021.), Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o temi „Slobodna zanimanja 4.0”(2021/C 286/03)
5. Hrvatska obrtnička komora, dostupno na www.hok.hr
6. Mahović Komljenović, M. (01.01.2021.). Godišnji obračun i podnošenje porezne prijave za 2020. godinu za obrtnike i slobodna zanimanja. Računovodstvo i porezi u praksi, 50-107
7. Markota, Lj. (2023.), Kako su samostalne djelatnosti trebale evidentirati primike i izdatke u 2022. godini, Računovodstvo, revizija i financije, 23(1), 32-47.
8. Markota, Lj., Jurić, Đ., Božina, A. (siječanj 2022). Računovodstvo, revizija i financije 1: Godišnji obračun poslovanja obrtnika i slobodnih zanimanja za 2021. godinu.
9. Marokta, Lj. (2023.), Utvrđivanje dohotka od obrtničkih, slobodnih i drugih samostalnih djelatnosti na Obrascu DOH-Z i obrascu DOH za 2022. godinu, Računovodstvo, revizija i financije, 23(1), 48-80.
10. Porezna uprava (b. d.), Slobodna zanimanja, preuzeto 26.10.2022. s <https://www.porezna-uprava.hr/obrtnici/Stranice/Slobodna-zanimanja.aspx>
11. Pravilnik o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti, Narodne novine br. 115/16, 106/18 i 121/19
12. Stručne skupine za jedinstveno tržište, proizvodnju i potrošnju, (2020.), Mišljenje Stručne skupine za jedinstveno tržište, proizvodnju i potrošnju o Ulozi i budućnosti slobodnih zanimanja u europskom civilnom društvu 2020. (samoinicijativno mišljenje) (2014/C 226/02)
13. TEB poslovno savjetovanje, 09.01.2023., Osnovica za obračun doprinosa za obrtnike i slobodna zanimanja za 2022. i 2023., preuzeto 01. veljače 2023. s <https://www.teb.hr/novosti/2023/osnovice-za-obracun-doprinos-a-za-obrt-nike-i-slobodna-zanimanja-za-2022-i-2023/>

14. The State of Liberal Professions Concerning Their Functions and Relevance to European Civil Society EESC/COMM/05/2013
15. Tušek, B. (2019), Porezni sustav u RH, Ekonomski fakultet u Zagrebu, Zagreb
16. Vidović, J., (2020.) Poslovanje obrtnika, Split: Sveučilište u Splitu
17. Vranar, K., Dojčić, I., Lukač, D., Paić Ćirić, M., Rakijašić, J., Slovinac, I., Zaloker, D. (2019.), Poslovanje obrtnika, slobodnih zanimanja i poljoprivrednika, 2. izdanje, Zagreb: TEB poslovno savjetovanje
18. Zakon o doprinosima, Narodne novine br. : 84/8201908, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14, 143/14, 115/16, 106/18 (2023).
19. Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Narodne novine br. : 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16, 106/18, 121/19, 138/20, 39/22, 113/22 (2023).
20. Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine br.: 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20 i 151/22. (2023.)
21. Zakon o računovodstvu, Narodne novine br.: 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20 i 114/22. (2023.)
22. Žager, K. et al. (2009) Računovodstvo malih i srednjih poduzeća, Zagreb: Mikrorad
23. Žager, K., Dečman, N.(2015.), Računovodstvo malih i srednjih poduzeća, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika

POPIS SLIKA I TABLICA:

Slika 1 Trenutak naplate prema vrsti instrumenata plaćanja	11
Slika 2 Obrazac KPI 2023.....	16
Slika 3 Obrazac KPR	17
Slika 4 Obrazac TO.....	18
Slika 5 Obrazac DI.....	20
Slika 6 Obrazac DOH 2023	22
Slika 7 Olakšice koje smanjuju ostvareni dohodak od samostalne djelatnosti.....	23
Slika 8 Rješenje o ponovnom imenovanju sudskog vještaka	28
Slika 9 Obrazac RPO	29
Slika 10 Obrazac KPI za prosinac 2022.	31
Slika 11 Popis dugotrajne imovine na dan 31.12.2022. godine.....	32
Slika 12 Ulazni račun sudskog vještaka.....	34
Slika 13 Izlazni račun sudskog vještaka	35
Slika 14 Obrazac P-PPI za 2022. godinu	37
Slika 15 Obrazac DOH za 2022. godinu.....	39
Slika 16 Obrazac PDV za IV. kvartal - prva strana	41
Slika 17 Obrazac PDV za IV. kvartal - druga strana	42
Slika 18 Obrazac JOPPD - prva strana	44
Slika 19 Obrazac JOPPD – druga strana.....	44

ŽIVOTOPIS

Frana Beneta rođena 23.9.1999. godine u Zagrebu. Pohađala prirodoslovno-matematički smjer X. gimnazije Ivan Supek u Zagrebu.

Nakon završene srednje škole upisuje Ekonomski fakultet u Zagrebu. Integrirani preddiplomski i diplomski studij Poslovne Ekonomije. Nakon tri godine upisuje smjer Računovodstvo i revizija.

Od stranih jezika govori i služi se engleskim jezikom te poznaje osnove njemačkog jezika.

Tijekom fakulteta studentski posao radi u knjigovodstvenom servisu.